

Ympä 13.12.1995

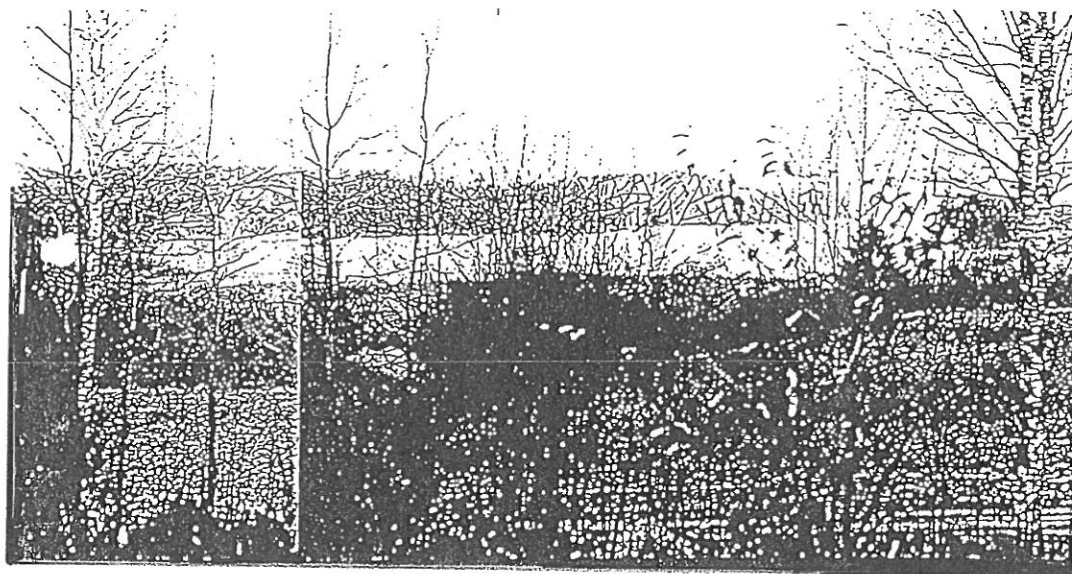
Liite 137

Kh 8.1.1996

Kh liite 3

Kv 29.1.1996, liite asiaan 3

**OSAYLEISKAAVA, JOKA KOSKEE OSIA TERVALAMMEN,
HULTTILAN, OJAKKALAN, OLLILAN, SALMEN JA
HÄRKÄLÄN KYLISTÄ**

SELOSTUS

SISÄLLYSLUETTELO

1 PERUSTIEDOT

1.1 SUUNNITTELUTILANNE

- 1.11 Seutukaava
- 1.12 Yleiskaava
- 1.13 Rakennuskaavat
- 1.14 Rakennusjärjestys
- 1.15 Rakennus- ja toimenpidekiellot
- 1.16 Päätökset, suunnitelmat, selvitykset
- 1.17 Pohjakartta
- 1.18 Ilmakuvat
- 1.19 Ympäröivät kaava-alueet

1.2 MAANOMISTUS

1.3 VÄESTÖ JA TYÖPAIKAT

1.4 LUONNONYMPÄRISTÖ

- 1.41 Maiseman yleiskuvaus, kokonaisrakenne ja peruselementit
- 1.42 Maastomuodot ja korkeuserot
- 1.43 Maaperä
- 1.44 Puunkaatoluvat
- 1.45 Vesisuhteet
- 1.46 Kasvillisuus, metsät
- 1.47 Eläimistö, linnut
- 1.48 Luonnonsuojelukohteet
- 1.49 Luonnonolosuhteista johtuvat rakentamisrajoitukset

1.5 RAKENNETTU YMPÄRISTÖ

- 1.51 Taustaa
- 1.52 Nykyinen maankäyttö
- 1.53 Rakennuskanta
- 1.54 Tiestö
- 1.55 Yhdyskuntatekninen huolto
- 1.56 Palvelut
- 1.57 Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset ja muut kohteet

2 TAVOITTEET

2.1 SEUDULLISET JA KUNNAN TAVOITTEET

2.2 TAVOITTEENASETELUN PAINOTUS JA SYNTYVÄT SEURAUS- VAIKUTUKSET

- 2.21 Suojelupainotteinen osayleiskaava
- 2.22 Virkistyspainotteinen osayleiskaava
- 2.23 Maa- ja metsätalouspainotteinen osayleiskaava

2.3	YHTEENVETO
3	OSAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT
3.1	OSAYLEISKAAVA-ALUEEN RAJAUS JA YLEISKUVAUS
3.2	ALUEVARAUKSET SEKÄ OSAYLEISKAAVAMERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET
3.21	Erillispientalojen korttelialueet
3.22	Maatilojen talouskeskusten korttelialue
3.23	Retkeily- ja ulkoilualueet
3.24	Loma-asuntojen korttelialueet
3.25	Matkailupalvelujen alue
3.26	Telttailu- ja leirintäalueet
3.27	Liikennealueet
3.28	Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue
3.29	Luonnonsuojelualueet
3.30	Vesialueet
3.31	Maa- ja metsätalousalueet, joilla on ulkoilun ohjaamistarvetta ja ympäristöarvoja
3.32	Tiestö ja ulkoilureitit
3.33	Alueet, joiden rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennuskanta säilytetään
3.34	Avoimena säilytettävä maisema
3.35	Maisemassa tärkeä reunavyöhyke
3.36	Arvokas maisema-alue
3.37	Vedenhankintaan soveltuvan pohjavesialueen raja
3.38	Erityinen kohde
4	HAJARAKENTAMISEN OIKEUS
5	TOTEUTTAMINEN
6	SUUNNITTELUVAIHEET

Tilastotietoja

Hajarakentamisen oikeus-laskelma

LIITTEET

Sijainti	1
Seutukaava	2
Yleiskaava	3 A-B
Rakennus- ja toimenpidekieltoalue	4
Nuuksion kansallispuisto	5
Nuuksion järviylänköalue	6
Maanomistus	7
Maastonmuodot	8
Maaperä	9
Vesistöjen valuma-alueet	10
Luonnonsuojelullisesti merkittävät alueet	11
Arvokkaat kallioalueet	12
Liito-oravaesiintymät	13
Peitteisyys, metsän ikä	14
Taimikot, avoimet alueet	15
Rakennuskanta	16 A-C
Tiestö	17
Palvelut, Edullisuusvyöhykkeet	18
Ulkoilun tukipisteet, tiet ja polut	19
Rakentamisrajoitukset, rakennusoikeustarkastelu	20 A-B

VIHTI

OSAYLEISKAAVA, JOKA KOSKEE OSIA TERVALAMMEN, HULTTILAN, OJAKKALAN, OLLILAN, SALMEN JA HÄRKÄLÄN KYLISTÄ.

OSAYLEISKAAVAN SELOSTUS, JOKA KOSKEE 29. PÄIVÄNÄ LOKAKUUTA 1992 PÄIVÄTTYÄ OSAYLEISKAAVAKARTTAA.

(SELOSTUS TÄSMENNENNETTY KOSKEMAAN 13. PÄIVÄNÄ JOULUKUUTA 1995 HYVÄKSYTTYÄ OSAYLEISKAAVAKARTTAA)

Suunnittelualue sijaitsee Vihdin kunnan kaakkoisosassa Tervalammen, Poikki-puoliaisien ja Salmijärven välisellä alueella rajoittuen pohjoisessa Hanko - Hyvinkää rautatiehen, kaakossa Espooseen ja etelässä Kirkkonummeen. Liite 1

1 PERUSTIEDOT

1.1 SUUNNITTELUTILANNE

1.11 Seutukaava

Vihti kuuluu Uudenmaan liiton toimialueeseen.

Helsingin seudun seutukaava ja sen muutos I. Maa- ja metsätalousalueet, virkistysalueet, suojelualueet.

Vahvistettu 12.12.1977 ja tullut voimaan 29.4.1980. Muutos on vahvistettu 30.10.1987.

Helsingin seudun seutukaava II. Suojelualueet, virkistysalueet, maa- ja metsätalousalueet. Vahvistettu 30.10.1987.

Seutukaava III. Jätehuollon alueet.

Vahvistettu 30.10.1987.

Helsingin seudun seutukaava. Arvokkaat harjumaismat. Vahvistettu 28.11.1994

Helsingin seudun seutukaava. Energiahuollon alueet.

Vahvistettu 21.10.1994

Helsingin seudun seutukaava. Taajama-alueet, liikenneväylät ja -alueet. Liittovaltuusto hyväksynyt 15.12.1992.

Vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmässä (I, II ja III) julkisessa omistuksessa olevat maat (valtio, Helsingin kaupunki, Vantaan

kaupunki) on merkitty **virkistysalueeksi**, joka on tarkoitettu pääasiassa tehokasta retkeilytoimintaa varten (VI 2) ja **suojealueiksi (SU)**, joita on suunnittelualueelle osoitettu seitsemän. Yksityisessä omistuksessa olleet maat on osoitettu **maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi (M)**. Alueen läpi pohjois-etelä - sekä länsi-itä -suunnassa on osoitettu ohjeelliset **ulkoilureitit**.

Taajamaseutukaavassa alueelle sijoittuu kaksi **suojealueetta**.

Energiahuollon seutukaavan mukaan alueen pohjoisosan läpi kulkee koillis-lounais -suuntainen 400 kV:n suurjännitelinja.

Arvokkaat harjumaismat -seutukaavassa ei alueelle ole osoitettu kohteita.

Liite 2

1.12 Yleiskaava

Vihdin kunnan yleiskaava 1986

Kunnanvaltuusto hyväksynyt 10.11. 1986.

Yleiskaavassa pääosa alueesta on osoitettu **retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR)**.

Lisäksi alueelle on osoitettu

- urheilu- ja virkistyspalvelujen alueita (VU).
- maa- ja metsätalousvaltaisia alueita (M).
- maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joilla on ulkoilun ohjaamistarvetta ja ympäristöarvoja (MU).
- maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on ympäristöarvoja (MU-1).
- loma-asuntoalueita (RA).
- luonnonsuojealueita (SL) sekä
- vesialueita (W) Liite 3A ja 3B

1.13 Rakennuskaavat

Alueella ei ole voimassa rakennuskaavoja.

1.14 Rakennusjärjestys

Vihdin kunnan rakennusjärjestys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 10.2.1992.

1.15 Rakennus- ja toimenpidekiellot

Uudenmaan lääninhallitus on antanut 25.1.1995 päätöksellään rakennus- ja toimenpidekiellon alueelle 12.2.2000 saakka. Uuden-

maan ympäristökeskus on 25.8.1995 laajentanut toimenpidekielto-
aluetta käsittämään tilat Poikkipuoliainen 4, Rn:o 3:170 ja Poikki-
puoliainen 5, Rn:o 3:142 siltä osin kuin vireillä oleva kaavoitus tiloja
koskee. Liite 4

1.16 Päätökset, suunnitelmat ja selvitykset

Päätöksiä

- Valtioneuvoston periaatepäättös 1.6.1989 Nuuksion järviylänpöytäalueen kehittämistä ulkoilun ja luonnonsuojelun tarkoituksiin Liite 6
- Ympäristöministeriön päätös 8.9.1989 Nuuksion järviylänpöytäalueen kehittämistä ulkoilun ja luonnonsuojelun tarkoituksiin
- Valtioneuvoston päätös 15.6.1989 Tervalammen retkeilyalueen perustamisesta
- Laki ja asetus Nuuksion kansallispuistosta 4.2.1994
Liite 5
- Sopimus maanvaihdesta valtion ja Helsingin kaupungin välillä 7.4.1995 koskien Vihdin kunnan Tervalammen kylän tilaa Jokirinne I Rn:0 3:69 ja saman kylän tilasta Eriksberg Rn:0 3:362 noin 327 hehtaarin suuruista määrää alaa sekä päätös alueiden liittämistä Nuuksion kansallispuistoon.
- Sopimus maanvaihdesta 14.9. 1995 valtion ja maanomistajan välillä määrääloista Tervalammen kylän tiloilla Rn:o 3:362 ja 3:363

Suunnitelmia, mietintöjä, tutkimuksia ja selvityksiä

- Luonnonsuojelututkimus Tuusula, Nurmijärvi, Vihti, Hyvinkää Helsingin Seutukaavaliitto 1971
- Nuuksion järviylänpöytäalueen yleissuunnitelma Hskl 1986, Liite 6
- Nuuksio-työryhmän mietintö, Ympäristöministeriö, Kaavoitus- ja rakennusosasto 2/1988
- Kaavojen sisällön ja kaavamääräysten yhtenäistäminen Nuuksion alueen kuntien yleis- ja osayleiskaavoituksessa, Nuuksion yhteistyöryhmä 15.1.1991
- Nuuksion järviylänpöydän Vihdin kunnan puoleisten osien luontoselvitys, Loppuraportti 1990, Uudenmaan lääninhallitus, Metsähallitus, Vihdin kunta
- Tervalammen retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma, Metsähallitus
- Tervalammen osayleiskaava, Tervalammen kylätoimikunta 1986
- Salmen ulkoilualue, Yleissuunnitelma, 16.3.1992, Maisematoimi Oy, Hki, Liikuntavirasto
- Vihdin Tervalammen alueen liito-oravat (1991, Kinnunen)
- Vihdin kunnan Salmen ympäristön kasvillisuus selvitys 1991, Luontotutkimus Enviro Oy
- Nuuksion Vihdin puoleisten osien linnustoseselvitys 1991, Kari Virta, Vihdin kunta, Uudenmaan lääninhallitus
- Selvitys Nuuksion järviylänpöydän Vihdin kunnan liito-oravakannasta, 25.11.1992 Päivi Eronen
- Vihdin kulttuurihistorialliset rakennukset ja alueet, Vihdin kunta 1982
- Uudenmaan läänin luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet

- Vesi- ja ympäristöhallitus, Helsinki 1993
- Uudenmaan kallioperän suojelu- ja opetuskohteita
Ympäristöministeriö, Tutkimusraportti 3/1993
(Kananoja, Grönholm)
- Siuntionjoen vesistön käytön ja suojelun yleissuunnitelma (I- ja II-osa), Vesi- ja ympäristöhallitus 1989
- Kaitlammen huvilayhdyskunnan vaiheita
Kalle Lahtinen heinäkuu 1977
- Helsingin vesi- ja ympäristöpiiri
Pohjavesialueet, Vihti 1992
- Vihdin Sähkö Oy
20 kV verkosto (ym), karttoja 26.11.91
- Tervalammin ja Salmin metsäsuunnitelma
Hki, Metsä- ja maatalousosasto 1984
- Salmen ulkoilualueen arvokkaat luontokohteet, hoito- ja käyttösuunnitelmat 1994 - 2015, Hki, Kiinteistövirasto, Metsä- ja maatalousosasto, 27.9.1994
- Espoon pohjoisosien yleiskaava/ osa II
nähtävillä RakA 29 § mukaisesti 14.3.- 18.4.1995
- Kirkkonummi 2010, Yleiskaavaluonnos
- Vihdin verotoimiston metsien veroluokituskartat
- Vihdin maisemahistoriallinen selvitys
Raportti 3.3.1994, Johanna Forsius-Nummela
- Nuuksion kansallispuisto
Siirtymävaiheen hoitotoimet kansallispuiston perustamisen jälkeen,
Metsähallitus, Etelärannikkon puistoalue

1.17 Pohjakartta

Pohjakartta 1: 10 000 on vuodelta -71. Sitä on täydennetty v. -82 ja v. -91.

1.18 Ilmakuvat

Ilmakuvaus on tehty v. -91.

1.19 Ympäröivät kaava-alueet

Vihti

Osayleiskaava-alue rajoittuu idässä ja koillisessa Otalampi, Härkälä jne osayleiskaavaan, jonka kunnanvaltuusto on hyväksynyt 16.10.1995 ja alistanut eteläosiltaan vahvistettavaksi.

Kaava-alueen pohjoispuolella on käynnistynyt v. - 92 alussa Otalampi-Siippoon osayleiskaavatyö. Osayleiskaavaehdotus on ollut RakA 29 §:n mukaisesti nähtävillä 11.11. - 8.12.93.

Otalammen taajaman Kukkoinharjun ja Uutelan läänin taajamanosien rakennuskaava- ja rakennuskaavan muutosluonnos (Ukinvahan rakennuskaava) on ollut RakA 154 §:n mukaisesti nähtävillä 13. - 31.3.1995.

Lounaassa kaava-alue rajoittuu Tervalammen Heinäsuon osayleiskaava-alueeseen, jonka osayleiskaavaehdotus on RakA 29 §:n mukaisesti ollut nähtävillä 28.9 - 27.10.94. Ympäristöasianlautakunta on 13.12.1995 esittänyt, että lausuntojen ja muistutusten perusteella olleellisesti muutettu osayleiskaavaehdotus asetetaan RakA 29 §:n mukaisesti uudelleen nähtäville.

Espoo

Espoon pohjoisosien yleiskaava/osa II on ollut julkisesti nähtävillä RakA 29 §:n mukaisessa tarkoituksessa 14.3. - 18.4.1995.

Kirkkonummi

Ohjeellinen yleiskaava on kunnanvaltuuston hyväksymä 27.2.1986.

1.2 MAANOMISTUS

Suunnittelualan kokonaispinta-ala on n 3370 ha.

Alueen suurimmat maanomistajat ovat Helsingin kaupunki ja Suomen valtio. Helsingin kaupungin omistuksessa on alueesta n 1150 ha ja valtion n 1750 ha.

Vihdin kunta omistaa n 6 ha alueesta ja Vantaan kaupunki n 27 ha. Yksityisessä omistuksessa on n 380 ha. Yritykset ja yhteisöt omistavat alueesta n 58 ha.

Liite 7

1.3 VÄESTÖ JA TYÖPAIKAT

Alue kuuluu suurimmalta osaltaan Tervalampi-Nuoksion (T13) tilastolliseen osa-alueeseen. Osa-alueen kokonaisasukasmäärä on 536 henkeä. Kokonaistyöpaikkamäärä on 36 henkeä. (tiedot vuodelta -92)

Suunnitteluala käsittää suurimman osan Heinäsuon (23) ja Järventaustan (24) osa-alueista sekä osia Ojakkalan (53), Otalammen (54) ja Siippoon (P52) osa-alueista. Asutus- ja työpaikkakeskittymät ovat kuitenkin pääasiassa kaava-alueen ulkopuolella.

1.4 LUONNONYMPÄRISTÖ

1.41 Maiseman yleiskuvaus, kokonaisrakenne ja peruselementit

Nk. Tervalampi-Salmen osayleiskaava-alue on osa pääkaupunkiseudun taaja-asutuksen ulkopuolelle muodostunutta vihervyöhykettä,

joka muodostuu Porkkalan niemen, Nuuksion järviylängön, Metsäkylän-Ruotsinkylän metsien sekä Sipoon korven alueista. (Nuuksion järviylängöalueen yleissuunnitelma, Hskl 1986)

Alue sijaitsee **Nuuksion järviylängöalueella**, joka sijoittuu luonnonmaantieteellisesti eteläiseen rannikkomaahan.

Nuuksion järviylängöalue on ainutlaatuinen yhtenäisyytensä ja luonnontilansa ansiosta. Alue muodostuu luontosuhteiltaan vaihtelevista, kallioista ja metsäisistä ylängöalueista, näiden välisistä pitkistä murroslaaksoista, rantapelloista ja vanhasta kulttuurimaisemasta. Sitä elävöittävät lukuisat järvet, metsälammet ja pienet purot. Siellä vuorottelevat karut kalliometsät, suot ja rehevät lehdot. Kasvistoltaan ja eläimistöltään alue on monipuolinen. (Nuuksion järviylängöalueen yleissuunnitelma, Hskl 1986). Liite 6

Suunnittelualueella Poikkipuoliaisien laakso lännessä, Salmijärven laakso idässä sekä alueen läpi kulkeva Nuuksion Pitkäjärven laakso muodostavat verkoston, joka liittyy yhteen suunnittelualueen kapeimmalla kohdalla Poikkipuoliaisien ja Salmijärven pohjoispäässä liittyen tätä kautta Vanhan Porintien pohjoispuoliseen Härkälänjokilaaksoon.

Murroslaaksot jakavat alueen kolmeen ylängösektoriin, jotka ovat: Tervalammen ylängöalue, Salmen ylängö ja Katinhännän ylängöalue.

1.42 Maastonmuodot ja korkeuserot

Kallioperän kivilaji antaa muodon maiseman perusrungolle, sen rytmille, suuntautuneisuudelle ja mittasuhteille.

Suunnittelualue on pääosin graniittialuetta, jonka rakoilusysteemi on kuutiomainen. Maastoltaan alue on monimuotoista ja pinnanmuodostus on vaihtelevaa ja pienipiirteistä. Paikotellen suuretkin korkeuserot luovat alueelle sille tyypillistä jylhyyttä.

Alue on selkeästi luode-kaakko-suuntainen, niin kuin suurin osa maamme kallioperästä.

Suunnittelualue voidaan jakaa kolmeen topografiseen alueeseen. Katinhännän ylängö pohjoisessa sekä pohjoisosa Tervalammen ylängöaluetta ovat maastonmuodostukseltaan rauhallisempia, kun taas alueen keskiosa Poikkipuoliaisien laaksoista etelään Kaitlammen eteläkärjen tuntuman korkeudelle on erittäin rikasmuotoista.

Katinhännän ylängö on suunnittelualueen korkeinta osaa tason +80 metriä tuntumassa. Alueella on useampi noin +100 metrin korkuinen huippu. Koko suunnittelualueen korkein on Katinhännänkallio, +119,2 metriä. Ylängöalue laskee lännessä sekä etelässä Poikkipuoliaisien laaksoon tasolle +60 metriä.

Alueen keskiosassa korkeudet laskevat murroslaaksoissa +60 metriin ja alle. Murroslaaksojen välisillä alueilla korkeudet vaihtelevat +80 metrin tuntumassa. Painanteet ja mäet vuorottelevat korkeimmillaan aina +100 metriin asti.

Tervalammen ylänköalue on jonkin verran muuta suunnittelualuetta tasaisempaa. Alueen keskiosat ovat noin + 80 metrin tasossa. Alueen eteläosassa ja länsiosassa maasto laskee tasolle + 60 metriin ja sen alapuolelle.

Vesistöistä Salmijärvi sijaitsee tasossa n. + 52 metriä ja Poikkipuoliainen n. + 49 metriä. Järvistä alimpana on Tervalampi suunnittelualueen länsilaidalla n. + 48 metriä. Pienet järvet ja lammet sijaitsevat 60 - 90 metriä merenpinnan yläpuolella.

Liite 8

1.43 Maaperä

Alueen **päämaalaji** on sora- ja graniittimoränti. Se on vallitsevana alueen keskiosissa. Sora- ja graniittimoräntialueita täplittävät toisaalta avokalliot, toisaalta sara- ja rahkavaltaiset turvemaa-alueet.

Alueen **eteläosassa** sora- ja graniittimoräntin osuus pienenee ja avokallioiden ja rahkavaltaisten turvemaiden osuus kasvaa siten, että kukin näistä kattaa noin kolmanneksen alueesta. Kallioperä koostuu happamista kivilajeista, graniitti on pääkivilaji. **Pohjoisosassa** esiintyy useita pienehköjä hieta- ja hiesusavialueita sekä hienon hiedan alueita.

Savialueita sijaitsee myös Poikkipuoliaisen tuntumassa sekä idässä Salmijärven ja Kuuslammen rannoilla. Hienon hiedan alueita on keskittynyt Poikkipuoliaisen ja Salmijärven väliin jäävälle kapeahkolle maa-alalle sekä Parikkaasta Nuuksion Pitkäjärveen virtaavan Myllypuron varrelle. Kuuslammen ympärillä on lisäksi hienon hiekan aluetta. Kaitlammen kaakkoispuolella on suhteellisen laaja hienon hiekan ja hiedan alue.

Liite 9

1.44 Puunkaato- ja metsähoito-alueet

Helsingin kaupungille ja Tehdaspuu Oy:lle myönnetty puunkaato- ja metsähoito-alue (Lh:n rakennus- ja toimenpidekieltoalue) v:sta 1990.

-	Tehdaspuu Oy Kh 8.10.90 Avohakkuu 0.8 Luont. uudistaminen yht.	5.2	<u>6.0 ha</u>
-	Helsinki Tervalammen huoltola Kh 26.11.90 Harvennushakkuu Uudistamiseen täht. hakkuu Avohakkuu 1.2	19.1 4.4	

	yht.		<u>23.5 ha</u>
-	Tehdaspuu Oy Kh 18.1.90 Siemenpuuhakkuu 37.0 Harvennushakkuu 17.5 Ylispuun poisto 7.5 Avohakkuu 2.0 yht.		(64.0 ha)
	myönnetty paitsi Siemenpuuhakkuu 3.0		
	Avohakkuu 3.0 yht.		<u>59.0. ha</u>
-	Helsinki Kh 4.2.91 Avohakkuu 3.4 Siemenpuuhakkuu 7.0 Suojuspuuhakkuu 1.9 Ylispuuhakkuu 3.6 yht.		(15.9 ha)
	myönnetty paitsi Avohakkuu 0.2 Ylispuuhakkuu 0.3 yht.		<u>15.4 ha</u>
-	Tehdaspuu Oy KaaRa 30.5.91 LH 27.3.92 KHO 15.3.1993 Avohakkuu 4.7 Siemenpuuhakkuu 27.6 Suojuspuuhakkuu 2.7 Ylispuun poisto 17.7 yht.		<u>52.7 ha</u>
-	Helsinki KaaRa 28.11.91 LH 12.3.93 Harvennushakkuu 5.9 Väljennushakkuu 2.2 Erikoishakkuu 4.8 Luontaisen uudist. hakkuu 9.9 Ylispuuhakkuu 5.1 Avohakkuu 1.6 yht.		<u>29.5 ha</u>
-	Helsinki		

	KaaRa 30.1.1992		
	Harvennushakkuu	18.4	
	Siemenpuuhakkuu	3.7	
	yht.		<u>22.1 ha</u>
-	Helsinki		
	KaaRa 24.9.1992		
	Avohakkuu 1.0		
	Suojuspuuhakkuu	1.5	
	Väljennyshakkuu	0.6	
	yht.		<u>3.1 ha</u>
-	Helsinki		
	Kajo 2.5.1994		
	Avohakkuu 1.7		
	Siemenpuuhakkuu	2.9	
	yht.		(4.6 ha)
	myönnetty paitsi		
	ylispuuhakkuu		
	yht.		<u>1.2 ha</u>
-	Helsinki.		
	Kajo 2.5.1994		
	Harvennushakkuu	3.4	
	Siemenpuuhakkuu	0.8	
	yht.		<u>4.2 ha</u>
-	Helsinki		
	12.9.1994		
	Harvennushakkuu	0.8	
	Väljennyshakkuu	1.6	
	yht.		<u>2.4 ha</u>
-	Helsinki		
	Kajo 12.9.1994		
	Avohakkuu 0.4		
	Siemenpuuhakkuu	0.6	
	Ylispuuhakkuu	1.5	
	yht.		<u>2.5 ha</u>
-	Helsinki		
	21.11.1994		
	Päätehakkuu	0.8	
	Päätehakkuu	1.7	
	yht.		(2.5 ha)
	ei myönnetty		<u>- ha</u>
-	Helsinki		
	16.10.1995		
	Siemenpuuhakkuu	1.0	
	Ylispuuhakkuu	0.5	

Avohakkuu 0.8		
Suojuspuuhakkuu	0.8	
yht.		(3.1)
myönnetty paitsi suojuspuuhakkuu yht.		<u>2.3 ha</u>
Helsinki		
16.10.1995		
Suojuspuuhakkuu	0.5	
Avohakkuu 0.5		
Avohakkuu 0.3		
yht.		<u>1.3 ha</u>

1.45 Vesisuhteet (Risto Salomaa)

Hydrografia

Osayleiskaava-alue sijaitsee Nuuksion järviylängön luoteisosassa. Alueelle on ominaista kallioperän painanteissa sijaitsevat pienet ja karut asumattomat metsälammet ja järvet. Ylänköalueen vedet purkaantuvat Siuntionjoen, Mankinjoen ja Vantaanjoen vesistöjen kautta Suomenlahteen. Ylänköalueen pienet järvet ja lammet sijaitsevat 60 - 90 m mpy., kun taas aluetta rajoittavat suuremmat järvet, Poikkipuoliainen, Tervalampi ja Salmijärvi sijaitsevat kalliorylängön reunojen ruhjelaaksoissa 48 - 52 m mpy. ja sijaitsevat vain osaksi kaava-alueella.

Alueen suurimmat järvet ovat Poikkipuoliainen 197 ha, Salmijärvi 135 ha, Siikajärvi 70 ha (rajoittuu Espooseen ja Kirkkonummeen) ja Tervalampi 42 ha. Alueen suurin asumaton järvi on Iso-Parikas 23 ha, mutta suurin osa lammista on vain 0,1 - 2 ha suuruisia. Järvet ovat keskimäärin matalia, esim. Poikkipuoliaisien suurin syvyys on 5,1 m, mutta syvyystiedot ovat hyvin puutteelliset.

Kehityshistoria

Korkeasta sijainnistaan johtuen alueen järvet ja lammet ovat vanhoja, kuroutuen pääasiassa muinaisen Itämeren Yoldia-vaiheen aikana 10 000 - 9 000 vuotta sitten. Ylänköalueen reunojen matalimmat järviältaat pysyivät pitempään Itämeren Ancylusjärvi-vaiheen lahtina, mutta kuroutuivat nekin jo n. 8 000 vuotta sitten itsenäisiksi järviksi. Järvien ja koko ylänköalueen karuus ja kallioisuus johtuu osaksi juuri siitä, että Nuuksion ylänkö muodosti saaren muinaisessa Itämeressä ja voimakkaat tyrskyt huuhtoivat kalliota paljaksi ja kerrostivat hienoaineksen vasta järviylängön reunojen syviin savilaaksoihin. Kallio- ja moreenipohjaiset järvet ovat usein soistuneita. Kaitlammen eteläpäässä Kattilassa sekä Kalattomanlammen ympäristössä on alueen ainoat laajemmat sorakerrostumat ja Kalattomanlampi on tyyppillinen

mannerjäätiköstä kuolleen jään sulaessa sen paikalle muodostunut suppalampi.

Pitkän kehityshistoriansa aikana monet järvet ja lammet ovat soistumisen myötä muuttuneet humuspitoisiksi ja luontaisesti happamoituneet, koska kallio- ja maaperä koostuu piihapporikkaista kivilajeista ja mineraaleista ja järvien ja niiden valuma-alueiden pinta-alat ovat pieniä ja valuma-alueiden topografia on jyrkkä, jolloin valuvan veden rapauttava vaikutus jää lyhytaikaiseksi. Järvien happamoitumista on lisännyt vielä veden pitkä viipymä järvioltaissa.

Veden laatu

Useimmat Tervalammen-Salmen järviylängön metsäjärvistä ovat vähäravinteisia, ruskeavetisiä ja humuspitoisia. Muutamat ovat karuja, mutta kirkkaita. Ylängön reunoille rajoittuvien peltolaaksojen järvet ovat runsasravinteisia ja reheviä levä- ja savisameita järviä, joissa on havaittavissa maatalouden ja haja-asutuksen aiheuttama voimakas typpi, fosfori ja orgaanisen aineksen kuormitus. **Poikkipuoliaista** kuormittaa lisäksi Keravan Nuottakodon leirikeskuksen jätevedet ja Katinhännän turvetuotantoalueen humus- ja typpikuormitus. Helsingin kaupungin Tervalammen huoltolaitoksen jätevedet kuormittavat **Tervalampea** yläpuolisen Siuntionjoen kautta. Poikkipuoliasen ja Tervalammen veden laatua voidaan pitää korkeintaan tyydyttävänä kenties välttävänä korkeitten ravinnepitoisuuksien ja Poikkipuoliaisessa myös sinileväkukintojen esiintymisen takia. Tervalammen hygieeninen tila on myös aikaisempina vuosina ollut ajoittain huono, viime vuosina kuitenkin hyvä.

Salmijärvi on alkuaan ilmeisesti ollut karuhko järvi, mutta nykyisin se on voimakkaasti rehevöitynyt ja kärsinyt sinileväkukinnoista. Järveä kuormittavat maatalouden ja haja-asutuksen lisäksi mm. Helsingin kaupungin ulkoilualueen saunavedet ja Vantaan kaupungin ulkoilualueen talousjätevedet. Järven hygieeninen tila on nykyisin kuitenkin hyvä. Intensiivisen perustuotannon kasvun seurauksena pH on Salmijärvessä loppukesällä yleensä 9 - 9,5, jolloin myös fosforia liukenee sedimentistä veteen pahentaen rehevöitymisen haittoja. Salmijärvi on padottu Hiidenveden säännöstelyyn liittyen, mutta sillä ei ole vaikutusta järven tilaan.

Kurjolampi, Ruuhilampi ja Kaitlampi ovat niukkaravinteisia humuspitoisia ylänköalueen järviä, joiden rannoilla on melko runsasta loma-asutusta. Veden pH- ja alkaliteettiarvot ovat alhaisia ja järvet alttiita happamoitumiselle. Veden hygieeninen laatu on ollut hyvä. Sos.dem. Raittiusliiton puhdistamon jätevedet johdetaan Kurjolammen luusuaan, mutta jätevesien vaikutuksia järveen tai sen alapuoliseen puroon ei ole juurikaan havaittavissa. Kurjolammesta Tervalampeen laskevan puron varrella on kuitenkin niin paljon haja-asutusta, että puroveden laatu on virkistyskäyttöarvoltaan tyydyttävä. Kurjolampea ja Kaitlampea on kalkittu 1980-luvulla. Kurjolammessa ja Tervalammessa on kerrostuneisuuskausien aikana esiintynyt happivausta.

Nuuksion järviylänköalueen **pienissä metsäjärvissä ja lammissa** keskimääräinen pH on alhainen ja puskurikyky heikko. Laajamittaisia happamuuden aiheuttamia kalastovahinkoja ei alueella kuitenkaan ole todettu. Kalastovahinkojen kannalta oleellisen alumiinin pitoisuudet ovat yleensä suuret pH:n ollessa $> 5,0$. Ruskeavetisissä voimakkaasti humuspitoisissa järvissä puskurikyky on kuitenkin varsin suuri, vaikka pH on alhainen, koska puskuroinnin päätekijän muodostavat humusyhdisteet ja bikarbonaattipuskuroinnilla on vähäinen merkitys. Erityisesti lumen sulamiskautena heikosti puskuroidun järven pH voi aleta lähelle 4 happaman sulamisveden (sadeveden) vuoksi.

Happamoituminen vähentää useimpien eliölajien lajilukumäärää. Kaloista happamuudelle herkimpiä ovat särki- ja lohikalat. Vihdissä sadeveden keskimääräinen pH-arvo on 1980-luvulla ollut 4,4 ja rikkilaskeuma on vuodessa ollut keskim. $0,9 \text{ g/S/m}^2$. Vaikka suuri osa Nuuksion alueen järvistä on jo luontaisesti hyvin heikosti puskuroituja ja happamia, viittaa eräiden järvien jatkuva pH:n lasku ja puskurikyvyn täydellinen häviäminen happaman laskeuman vaikutukseen vesistöissä ja niiden valuma-alueilla. Happamoituneiden järvien eliöstössä esiintyvien happamoitumisen aiheuttamien vaurioiden vuoksi järviä ei voida pitää käyttökelpoisuudeltaan samanarvoisina muiden hyväkuntoisten järvien kanssa.

Valuma-alueet

Suunnittelualue kuuluu kolmeen eri vesistöalueeseen. Alueen koillisosat kuuluvat Vantaanjoen vesistöalueeseen (A). Suunnittelualueen vedet laskevat Salmijärveen, josta ne virtaavat pohjoiseen Härkälänjokeen ja päätyvät Vantaanjokeen. Alueen kaakkoisosaa kuuluu Mankinjoen vesistöalueeseen (B). Iso-Parikas järvestä Nuuksion Pitkäjärveen laskevaan Myllypuroon valuvat vedet suunnittelualueen itäosan pienistä järvistä ja lammista. Alueen länsiosa kuuluu Siuntionjoen vesistöön (C). Vedet tältä alueelta laskevat Poikkipuoliaisen Tervalammen suuntaan ja päätyvät lopuksi Siuntionjokeen. Alueen pohjoisosan (CI) vedet laskevat Poikkipuoliaiseen ja alueen eteläosan (CII) vedet Tervalampeen.

Luonnonsuojelullisesti arvokkaita vesistönosia

Alueen vesistössä on kasvistollisesti ja linnustollisesti muutamia arvokkaita tulvaluhtia; Salmijärven pohjoispään laskualue, Letkunsuo ja Siuntionjoen luhta Tervalammen ja Poikkipuoliaisen välissä. Lisäksi on Tamminiitun luhta Myllypuron sivuhaarassa. Myllypuro itse on rotkolaaksossa sijaitseva puro Iso-Parikkaan eteläpuolella. Poikkipuoliaisen pohjoispäähän laskeva Myllyjoki on kasvistollisesti rehevä, lehtomainen, joskin perattu, jokilaakso.

Liite 10.

Alue kuuluu pohjoiseen havumetsävyöhykkeeseen. Kasvillisuus on alueen maastomuotojen vaihtelevuudesta johtuen monimuotoista.

Suunnittelualueesta suuri osa on metsämaata. Peltoja ja niittyjä on pääasiassa vain murroslaaksoissa. Lisäksi alueella on kallioita ja niiden reuna-alueita sekä avosoita. Yläköalueet ovat kasvillisuudeltaan suureksi osaksi karuja. Metsät ovat laajoilla alueilla kallioalueiden metsätyyppejä. Yläköalueiden suot ovat lähes kaikki karuja rämeitä tai pienalaisia nevoja. Murroslaaksojen metsät ovat enimmäkseen mustikkatyypin metsiä. Murroslaaksoille ominainen suo on korpi.

Suunnittelualueen pohjoisosassa on suuria kalliometsä- ja avokallioalueita, joiden väliin jää kapeahkoja, pääasiassa kuivahkoja kangasmetsäalueita eli puolukkatyypin (VT) metsäalueita sekä rämeitä. Puolukkatyypin kenttäkerroksen lajeja ovat mm. lampaannata, kissankäpälä, kanerva, puolukka, metsätähti, kangasmaitikka ja mustikka. Pohjakerroksen lajeja ovat mm. seinä-, kerros- ja kynsisammal sekä jäkälä.

Suunnittelualueen keskiosassa Poikkipuoliaisen ja Salmijärven välisellä alueella kuivahkot kangasmetsäalueet ja tuoreet kangasmetsäalueet eli mustikkatyypin (MT) metsäalueet vaihtelevat kalliometsä- ja avokallioalueiden kanssa. Alueen länsiosassa Poikkipuoliaisen pohjoispuolella sekä Poikkipuoliaisen ja Iso-Parikaksen välissä mustikkatyypin metsäalueet ovat vallitsevia. Mustikkatyypin metsäalueilla kenttäkerroksen lajeja ovat metsämansikka, kultapiisku, vanamo, metsämaitikka, katinkielo, nuokkotalvikki, kevätpiippo, oravanmarja, metsätähti, mustikka ja puolukka. Pohjakerroksen lajeja ovat mm. kerros-, seinä- ja sulkasammal.

Suunnittelualueen eteläiset osat kuuluvat pääasiassa Nuuksion kansallispuistoon. Vallitsevana metsäaluetyyppinä on puolukkatyyppi, joka täplittyy monimuotoisesti kalliometsä- ja avokallioalueilla.

Alueen lounaisosassa Kurjolammen ja Tervalammen välisellä alueella kuivien kangasmetsäalueiden joukkoon lomittuu enenevässä määrin kosteampia mustikkatyypin metsäalueita.

Liite 14 ja 15

Helsingin yliopiston kasvitieteen laitoksen Nuuksio-projektin yhteydessä on inventoitu uhanalaisia maksasammalia. Sammalia löytyi mm Pikku-Kalatoim -lammen ja Vähä-Parikkaan kaakkoispuolelta.

1.47

Eläimistö, linnut

Eläinmaantieteellisesti seutu kuuluu vyöhykkeeseen, missä tyypillisen taigaeläimistön (metsäjänis, hirvi, räkättirastas ym.) rinnalla esiintyy verraten paljon keskieurooppalaista lajistoa (siili, mäyrä, sinitiainen, mustarastas jne). Tosin moni laajoja erämaa-alueita vaativa laji, esimerkiksi suurpedot on väistynyt kulttuurivaikutuksen myötä, mutta myös moni nisäkä ja lintulaji on laajentanut elintilaansa viljelysten

ja niiden reunavyöhykkeiden avulla. (HSKL, Helsingin seudun seutukaava, 1975).

Laajoista ja osin luonnontilaisista metsäalueista johtuen Nuuksion järviylänköalueella on erämaalajiston piirteitä (kuikka, metso, huuhkaja, pohjansirkku, ilves), mutta lajisto ei ole runsas. Letkunsuon alue lisää lajiston monipuolisuutta (Nuuksion järviylängön Vihdin kunnan puoleisten osien luontoselvitys).

Suunnittelualueella on tehty kaksi **linnustoselvitystä**. Tervalammen retkeilyalueesta tehty tutkimus on valmistunut v. 1990 "Nuuksion Vihdin puoleisten osien linnustoselvitys 1991" käsittää järviylänköalueen Vihdin puoleiset osat lukuunottamatta edellämäinittua valtionmetsän, nykyisen kansallispuiston, aluetta.

Tutkimusten mukaan alueiden linnusto on varsin monipuolinen, vaikka alue on melko karua ja melko voimakkaiden metsänkäsittelytoimien alainen. Tervalammin linnuston keskimääräinen tiheys on suurempi kuin muun Nuuksion alueella. Alueen yleisimmät linnut ovat peippo, pajulintu, punarinta ja hippiäinen. Tervalammin valtionmetsän alueella peipon ja pajulinnun lisäksi yleisimpiä ovat metsäkirvinen ja harmaasieppo. Kololintuja on alueilla runsaasti. Metso- ja petolintukannat ovat yllättävän vahvat. Myös vesilinnusto on yllättävän monipuolinen.

Alueelta löytyi yksi uhanalaisten lajien suojelutoimikunnan valtakunnallisesti vaarantuneeksi luokittelema laji, ruiskäärä. Silmälläpidettäviksi luokitelluista lajeista löytyi seuraavat: kaakkuri, kuikka, kalasääski, nuolihaukka, varpuspöllö, uuttukyyhky, kehrääjä, harmaapäätikka, pikkutikka, kangaskiuru ja pikkusieppo. Lisäksi alueellisesti uhanalaisia tai harvinaisia lajeja löytyi 26.

Uhanalaisten ja silmälläpidettävien lintulajien elinympäristöistä todetaan tutkimuksissa seuraavaa:

Kaakkurin pesimäpaikoiksi sopivat rauhalliset lammet ja pikkujärvet. Tervalammin retkeilyalueen palveluvarustuksia suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon lajille sopivat, häiriöttömät pesimälammet.

Uuttukyyhky on ravinnonhankinnassaan riippuvainen niitty- ja peltoaukeista. Laji vaatii elinympäristöltään vanhoja kolopuita.

Varpuspöllön pesä sijaitsee usein melko iäkkäässä kuusimetsässä vanhassa tikan pesäkolossa.

Kehrääjän tyypillisiä pesimäalueita ovat avoimet kalliomaastot. Pienalaisetkin rämeet ovat tärkeitä ravinnonhankinnan kannalta.

Harmaapäätikan elinehto ovat metsäkuviot, joista vielä löytyy vanhoja lehtipuita. Pienalaiset kuviot tulisi jättää metsänhoitotoimenpiteiden ulkopuolelle.

Pikkutikan elinympäristöä ovat rantojen ja purojen liepeet, missä on pystyssä lahonneita lehtipuita ja pötkelöitä. Lajin säilyminen edellyttää rantojen lehtipuuston jättämistä hakkuiden ulkopuolelle.

Kangaskiuru pesii avoimissa ja karuissa kalliometsissä, jotka tulisi säilyttää hakkaamattomina.

Pikkusiepolle tyypillinen elinympäristö on vanha kuusimetsä, jossa seassa jokunen koivu. Tämän tyyppisiä metsiä on alueella hyvin vähän, joten ne pitäisi ehdottomasti suojella.

Alueelta on ollut käytössä kaksi **liito-oravatutkimusta**; Vihdin Tervalammen liito-oravat (kevät 1992)(Kinnunen) sekä Selvitys Nuuksion järviylängön Vihdin kunnan puoleisten osien liito-oravakannasta (Päivi Eronen).

Vihdin Tervalammen retkeilyalueeksi (nyk. Nuuksion kansallispuisto) suunnitellulta alueelta löytyi kartoituksessa kuusi asuttua liito-oravareviiriä (Kinnunen).

Nuuksion järviylängön Vihdin puoleiset osat käsittävässä tutkimuksessa koko tutkimusalueelta löytyi erillisiksi esiintymiksi luokitellut 52 asuttua elinympäristöä, 27 asuinkoloa ja 25 sellaista esiintymää, joiden tarkkaa asuinpaikkaa ei pystytty selvittämään. Kaava-alue muodostaa osan tutkimusalueesta. Vielä julkaisemattomaan liito-orava-atlakseen verrattuna näyttäisi tutkimusalueella olevan selvästi tiheämpi liito-oravakanta kuin keskimäärin Suomessa. Poikkipuoliaisen itärannalta löytyi useita liito-oravaesiintymiä. Liito-oravan kannalta hyvää aluetta on myös Poikkipuoliaisen ja Salmijärven välisen alueen pohjoisosa. Alue, jossa liito-oravia esiintyy, on suurelta osin Helsingin kaupungin omistuksessa. Suhteessa arvokkaiksi luokiteltuihin luontokohteisiin, liito-oravan kannalta paras kohde on Salmen kalliot (Eronen).

Liite 11 ja 13

1.48 Luonnonsuojelukohteet

Metsähallitus on jo v. 1972 muodostanut hallinnassaan olevasta Tervalammin metsäalueesta ns. luonnonhoitometsän, johon sisältyi neljä aarnialueena rauhoitettua osaa. Aarnialueiksi on merkitty Soidinsuo, Kolmoislampien alue, Haukkalammen alue ja Rajasuo. Luonnonhoitometsän alueesta on perustettu Tervalammin retkeilyalue v. 1991. Alueesta perustettiin **Nuuksion kansallispuisto** 4.2.1994. Kansallispuistoa on nyttemmin laajennettu maanvaihdon ja -ostoin. Liite 5

Helsingin seudun seutukaavassa on suunnittelualueelle osoitettu seitsemän suojelualuetta. Ne ovat: neljä metsähallituksen aarnialuetta, osa Helsingin kaupungin omistuksessa olevasta Salmen aarnialueesta sekä Tamminiitun-Kalatoislampien-Riitakaskensuon ja Sammakolampien-Erosuon alueet. Liite 2

Helsingin seutukaavaliiton teettämässä **Luonnonsuojelututkimuksessa** (J. Laamanen v. 1971) suunnittelualueelle on osoitettu kaksi kansanpuistoksi soveliaista aluetta, luonnonpuistoina suojeltavia alueita ja rannansuojelualueita sekä retkeily-, puistometsä- ja ulkoilualueeksi soveltuvia alueita.

Nuuksion järviylänköalueen yleissuunnitelmassa (Hskl 1986) luonnonsuojelualueiksi on osoitettu:

- Letkunsuo (1)
- Pikku Sammakko - Erosuo (3)
- Tamminiittu - Iso Kalatoim (4)

- Vakkalampi - Sarvilampi (6)
 - Kukkoilampi - Kolmoslammet
 - Soidinsuo - Rajasuo (8)
 - Kurkisuo (9)
 - Myllypuron laakso (17)
 - Ollilan aarnialue (24)
 - Haukkalammen aarnialue (25).
- Liite 6

Vihdin yleiskaava -86:ssa suunnittelualueelle on merkitty seuraavat luonnonsuojelualueet ja -kohteet:

- Rajasuo (20)
- Soidinsuo (9)
- Kolmoslampien järvimetsäalue (28)
- Kolmoslampien alue (8)
- Ympyrälampi ympäristöineen (29)
- Sikoilammen suoranta (30)
- Tynnyrilammen - Vakkalammen alue (6)
- Haukkalampien alue (7)
- Vähä- ja Iso-Kalatoim sekä Myllypuron laakso (II)
- Laihalammen suolaakso (10)
- Iso- ja Pikku Sammakkolammen suolaakso (12)
- Salmijärven luusua (Letkunsuo) (21)
- Siippoo / Katinhännänkallio (52)
- Vihtijärven pohjoispuolella lehtokorpi ja saniaislehto (24) Liite 3A, 3B

Nuoksion järviylängön Vihdin kunnan puoleisten osien luontoselvityksessä suunnittelualueelle on rajattu 12 luonnon arvokohdetta, jotka ovat:

1. Soidinsuo
2. Tervalammen lampialue
3. Haukkalamminkallio
4. Myllypuro
5. Iso-Parikas
6. Laihalampi
7. Kalatoim-lammet
8. Vähä-Parikkaan kallio- ja lehtoalue
9. Sammakkolammet
10. Salmenkalliot
11. Letku
12. Katinhännänkallio

Vihdin kunnan Salmen ympäristön kasvillisuusselvityksessä on osoitettu 15 kasvillisuudeltaan arvokasta aluetta, joista yhdeksän on Nuoksion järviylängön mukaisia ja kuusi uusia. Rajaukset kuitenkin ovat erilaisia. Kohteet ovat:

1. Myllypuro
2. Salmen aarnialue
3. Katinhännänkallio
4. Letkunsuo
5. Myllyjoki
6. Kutumäki

7. Sammakkolammet ja Erosuo
 8. Vähä-Parikas
 9. Tamminiittu
 10. Kalatoinlammet ja Riitakaskensuo
 11. Salmenkalliot
 12. Nimetön suo I
 13. Nimetön suo II
 14. Korpinkallio
 15. Nimetön suo III
- Liite 11

Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Uudenmaan läänissä -tutkimusraportissa on suunnittelualueella arvoluokitettu Myllypuron kallioalue (arvoluokka 2), Kutumäki (3), Haukkalamminkallio (3), Vähä-Parikas (4) ja Katinhännänkallio (4). Arvoluokka 1 = erityisen merkittävä, arvoluokka 4 = ei merkittävä. Liite 12

Ympäristöministeriön tutkimusraportin mukaan (3/1993) alueelle sijoittuu Kattilan hiidenkirnu. Kirnu on raportin mukaan erittäin symmetrinen ja kaunis, suojeluarvoltaan paikallinen, maisemalliselta arvoltaan kohtalainen ja geologiselta arvoltaan tyypillinen, opetuskohde.

Linnustollisesti arvokkaiksi alueiksi luokitelluista alueista seuraavat sijaitsevat suunnittelualueella:

- Katinhännänkallio
- Letku
- Myllypuron laakso
- Soidinsuo
- Haukkalamminkallio ja
- Tervalammen lampialue

Liite 11

Liito-oravaesiintymistä ja -elinalueista runsaimmat sijoittuvat Salmenkallion ja Kutumäen alueelle, Poikkipuoliaisen itärannalle Paratiisin pohjoispuolelle sekä Myllypuron laakson alueelle. Liite 13.

1.49 Luonnonolosuhteista johtuvat rakentamisrajoitukset

Rakentamiseen soveltumattomia alueita ovat:

- viljelyalueet
 - kallioiden lakialueet, jyrkänteet ja pohjoisrinteet
 - suot ja kosteikot
- Liite 20 A ja B

1.51 Taustaa

Pääosa suunnittelualueesta on karuhkoa erämaata, jota ihmisen toiminta ei oleellisesti ole muokannut. Alueen länsipuolella (Salmin, Ollilan ja Ruskelan kylät) on kuitenkin vanhaa maatalousseutua, jolle kartanot ja suurtilat ovat antaneet leimansa.

Vuoden 1923 -24 pitäjänkartan mukaan viljelyä on alueella harjoitettu jonkin verran Poikkipuoliaisien ja Salmijärven laaksoissa. Alueella on tuolloin ollut parikymmentä asumusta. Pääosa asutuksesta on sijoittunut kaava-alueen pohjoisosaan nykyisen Mäntymäen yksityistien tuntumaan. Näistä ajoista -50-luvulle asti viljellyn peltoalan määrä on pysynyt suunnilleen ennallaan ja asutuskin vähäisenä.

50-luvusta nykypäivään on viljely lähes hävinnyt alueelta. Maanviljelystä harjoittaa elinkeinonaan yksi tila. Joitakin omakotitaloja on rakennettu kaava-alueen pohjoisosaan. Loma-asutusta on syntynyt enenevässä määrin 50-luvulta lähtien järvien ja lampien rannoille.

Suunnittelualueen eteläinen Tervalammin metsäalue on ollut valtion hallinnassa ja siitä muodostettiin ns. luonnonhoitometsä v. -72. Helsingin kaupunki osti Salmen kartanon maat ulkoilualueeksi v. 1963.

1.52 Nykyinen maankäyttö

Pääosa alueesta on kallio-, metsä- ja suoalueita. Alueelle työntyy kaksi kiilaa, joille asutus on pääasiassa keskittynyt: pohjoinen sijoittuu Poikkipuoliaisien laakson alueelle, kun taas eteläinen seuraa Nuuksion Pitkäjärven laakson suuntaa ja jatkuu Kaitlammen-Ruuhilammen ranta-asutuksena yhtyen jälleen Poikkipuoliaisien laaksoon sijoittuvaan asutus- ja viljelyvyöhykkeeseen. Lisäksi alueella on jokunen loma-asutuskeskittymä järvien ja lampien rannoilla. Alueen pohjoisosat ovat pääkaupunkiseudun asukkaiden virkistyskäytössä (Salmi, Etelälahti). Alueen eteläosa on Nuuksion kansallispuisto.

1.53 Rakennuskanta

Alueella on 115-120 rakennusta.

Asuinrakennukset

Asuinrakennuksia suunnittelualueella on n. 20. Suuri osa niistä sijoittuu Poikkipuoliaisien laakson alueelle vanhan Porintien tuntumaan. Tällä alueella sijaitsee myös suunnittelualueen ainoa edelleen maataloutta harjoittava tila, Mäntymäki. Pääosa rakennuksista on 80-90-luvuilta ja ne ovat hyvässä kunnossa.

Lomarakennukset

Suuri osa alueen loma-asutuksesta on keskittynyt Kaitlammen rannalle ja sinne johtavan yksityistien varrelle. Kaitlammen rannat ovat yksityisessä omistuksessa olevilta osiltaan lähes täyteen rakennettu. Vanhimmat lomamökit ovat 40-luvulta. Pääosa rakennuksista on rakennettu 70- ja 80-luvulla. Joissakin loma-asunnoissa asutaan ympärivuotisesti.

Poikkipuoliaisien laakson alueella pysyvän asutuksen lomassa sekä Poikkipuoliaisien rannalla on jonkin verran loma-asutusta. Lomamökit ovat vanhempia kuin Kaitlammen rannalla sijaitsevat. Vanhimmat ovat 40-luvulta. Muut ovat 50- ja 60-luvulla rakennettuja. Myös Salmijärven rannalla Etelälahdessa sekä Kuuslammen rannalla on muutama loma-asunto.

Ruuhilammen, Kurjolammen ja suurimman Kolmoislammen rannalla on loma-asutusta valtion vuokraamalla maalla. Vuokramiehiä on n. kolmekymmentä. Kaikkien vuokrasopimukset päättyvät 90-luvulla. Rakennukset ovat vaihtelevassa kunnossa.

Ulkoiluun ja retkeilyyn liittyvät rakennukset ja rakennelmat

Helsingin kaupungin omistamalla Salmen ulkoilualueella sijaitsee Kaitlammen kaakkoispäässä Kattilan ulkoilukeskus. Alueella on mm. kahvila ja sauna. Päärakennuksessa on majoitustiloja, jotka eivät ole tällä hetkellä käytössä. Lisäksi ulkoilualueella on keittokatokset Poikkipuoliaisien (Paratiisi) sekä Iso- ja Vähä-Parikkaan rannalla. Alueella sijaitsevista torpista Rintelä on tällä hetkellä asuinkäytössä ja Uunola kämppanä.

Salmijärven Etelälahdessa on Vantaan kaupungin leirintäalue. Alueella sijaitsevat mm. kerho-, sauna- ja huoltorakennukset sekä telttä- ja matkailuvaunupaikat.

Valtion omistamalla alueella sijaitsevat Valklammen kämpppä ja Saarilammen maja.

Muut rakennukset

Poikkipuoliaisien koillisrannalla Elimäenlahden Hirvonniemessä sijaitsee entisen Keskusosuusliike Hankkijan henkilökunnan virkistys- ja vapaa-ajanviettoa palvellut majoitusrakennus sauna- ja huoltotiloineen.

Liite 16 A-C

1.54

Tiestö

Suunnittelualue sijoittuu valtatie 1:n (Tarvontie) sekä maanteiden 120 (vanha Porintie) ja 121 (Tervalammentie) väliselle alueelle rajoittuen pohjoisessa Hanko-Hyvinkää rautatiehen.

Alueella sijaitsevat seuraavat yksityistiet:

- Mäntymäen yksityistie
- Salmin yksityistie
- Ollilan yksityistie
- Kuuslammen yksityistie
- Kaitlammen yksityistie
- Kaitlammen Espoo yksityistie

Lisäksi alueella on valtion sekä Helsingin kaupungin hallinnoimia metsäautoteitä sekä ulkoilureittejä. Liite 17

1.55 Yhdyskuntatekninen huolto

Alueella ei ole vesi- ja eikä viemäriverkostoa. Alueella on kiinteistökohtainen vedenhankinta ja viemäröinti.

Alueen läpi kulkee Imatran Voiman 400 kV:n johto. Suuri osa alueen talouksista on sähköistyksen piirissä.

1.56 Palvelut

Kattilassa sekä Etelälahdessa on kahvila. Muita julkisia ja kaupallisia palveluja ei alueella ole.

Lähimmät ala-asteen koulut ovat Tervalammen, Ojakkalan, Siippon, Härkälän ja Huhmarin ala-asteet. Yläaste ja lukio ovat Vihdin kirkonkylässä ja Nummelassa.

Päiväkoti sijaitsee Ojakkalassa. Lisäksi Siippoossa toimii ns. haja-asutusaleuiden kiertävä päiväkoti kaksi kertaa viikossa.

Lähin neuvola sekä kotisairaanhoidon vastaanotto on Ojakkalassa sekä Siippoossa. Terveyskeskukset ovat Vihdin kirkonkylässä ja Nummelassa.

Lähin päivittäistavaraliike on Härkälässä. Muilta osin alue tukeutuu Ojakkalan ja Otalammen sekä Vihdin kirkonkylän ja Nummelan taajamiin. Liite 18

1.57 Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset ja muut kohteet

Rakennukset

Vihdin yleiskaavassa on suunnittelualueella osoitettu kaksi kulttuurihistoriallisesti arvokasta rakennusta: Kattila, Tervalampi ja Mäkelä, Ollila.

Kattila on Tervalammen kartanon entinen torppa, johon kuuluu asuinrakennus ja kolme aittaa, peruskorjattu v. -76.

Mäkelä on 1890-luvulta Salmen kartanon entinen torppa, josta on säilynyt asuinrakennus. (Vihdin kulttuurihistorialliset rakennukset ja alueet).

Muut kohteet

Korpinkallion sahan paikka

Saha on sijainnut Myllypuron varrella. Sahan toiminta alkoi v. 1804 jälkeen ja jatkui 1880-luvun puoliväliin saakka. Alueella on näkyvis-
sä mm. ainakin pengerrerettyjen teiden, patolaitteiden ym. jäännöksiä. Myös Tamminiitty (patoniitty) liittyy Korpinkallion sahan historiaan.

Hulttilan kylän myllynpaikka

Mylly on sijainnut käytössä olevien tietojen mukaan Myllyjoen varressa.

Viiskivet

Käytössä olevien tietojen mukaan kaava-alueella on keskiaikaisten ja 1700-luvun rajapaikkojen läheisyydessä ja vanhojen kulkureittien ja rajojen leikkauskohdissa 1700-luvun rajankäyntien yhteydessä asetettuja ns. viiskiviä osoittamassa rajojen kulkusuuntaa. Viiskivet ovat alueen historiasta kertovia mielenkiintoisia pieniä yksityiskohtia ja ne on syytä huomioida esim. virkistysreittejä rakennettaessa ja kunnostettaessa, jottei niitä tarpeettomasti poisteta tai vahingoiteta.

Tiedossa olevia viiskiviä on ainakin kaava-alueen rajoilla rajapaikkojen leikkauskohdissa Salmen aarnialueen itä- ja eteläpuolella.

Hiidenkirnu

Hiidenkirnu sijaitsee kaava-alueella Kaitlammen yksityistien (Espoo) tuntumassa sen kiilan kärjessä, minkä Espoo muodostaa kaava-alueen rajalle.

2

TAVOITTEET

Tervalampi-Salmen alue on osana useita yleispiirteisiä suunnitelmia. Näissä on määritelty virkistykseen, suojeluun ja ympäristönhoitoon, maa- ja metsätalouteen, haja- sekä loma-asutukseen ja liikenneverkkoon liittyviä suunnittelun yleistavoitteita.

2.1

SEUDULLISET JA KUNNAN TAVOITTEET

Tervalammen-Salmen alueen osayleiskaavan yleistavoitteena on alueen kehittäminen valtakunnalliset ja seudulliset tavoiteasettelut sopivasti huomioonottavaksi Vihdin osa-alueeksi, jolla paikallisen asujaimiston etuja ei syrjäytetä.

Tähän pyritään:

- Säilyttämällä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät luonnonalueet sekä Vihdin luonnolle tyypillisiä alueita.
- Säilyttämällä arvokkaat maisemakokonaisuudet.
- Säilyttämällä toimivat maatalouden tuotantoyksiköt ja niiden kehittämismahdollisuudet.
- Turvaamalla vesistöjen terveellisyys ja viihtyisyys elinympäristöinä.
- Luomalla monipuoliset ulkoilu- ja retkeilymahdollisuudet seudulliseen tarpeeseen.
- Ohjaamalla rakentamista siten, että edelliset kohdat voidaan toteuttaa.

2.2 TAVOITTEENASETTELUN PAINOTUS JA SYNTYVÄT SEURAUS- VAIKUTUKSET (tarkastelu tehty pääosin ennen Nuuksion kansallis- puiston perustamista v.-92)

2.21 Suojelupainotteinen osayleiskaava

Merkittävistä luonnon- ja maisema-alueista muodostetaan luonnonsuojelualuekokonaisuuksia.

Luonnonsuojelumerkinnästä seuraa, että:

- Alueen suojelu turvataan rakennuslain nojalla kunnes rauhoituspäätös astuu voimaan.
- Luonnonsuojelualueetpyritään hankkimaan valtion omistukseen, ellei maanomistaja halua suojella aluetta.
- Yleensä maanomistaja ei voi käyttää maataan kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla, joten kaavan vahvistaminen aiheuttaa valtiolle korvaus- tai lunastusvelvollisuuden. Luonnonsuojelualueen rauhoituspäätöksestä aloitteen voi tehdä maanomistaja. Valtio on ensisijaisesti lunastanut vain valtakunnallisiin suojeluohjelmiin kuuluvia alueita.
- Luonnonsuojelualueille ei sijoiteta rakentamista.

Muiden toimintojen osalta seuraa, että:

- Ulkoilun ja retkeilyn kannalta keskeiset alueet osoitetaan virkistysalueiksi, elleivät ne vaaranna suojelutavoitteita.

- Virkistysalueiden niille osille, joilla on luonnon- tai maisemansuojelullista arvoa tai joiden ympäristön säilyttäminen virkistystoimintojen kannalta on suotavaa, esitetään 124 a §:n mukainen toimenpidekielto, josta seuraa kunnalle korvausvelvollisuus, mikäli maanomistaja ei voi käyttää maataan kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla. (Voimassa olevan lainsäädännön mukaan myös korvausvelvollisuus toisen kunnan omistamalle maalle.)
- Virkistysalueilla sallitaan ulkoilua ja muuta virkistystoimintaa palveleva pienimuotoinen rakentaminen sillä tavoin, ettei alueen luonnon eikä maisemallisia arvoja turmella sekä maa- ja metsätalouden tarpeisiin tuleva rakentaminen siten, etteivät em. arvot turmellu, eikä aseteta esteitä alueen virkistyskäytön mukaiselle toiminnalle.
- Virkistysalueille ei sijoiteta hajakennusoikeutta.
- Muut osayleiskaava-alueet osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalosalueiksi.
- Maa- ja metsätalosalueilla sallitaan maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen.
- Hajakentamisoikeuden mukainen rakentaminen sallitaan luonnon- ja maisemasuhteiltaan sekä metsätalouden harjoittamisen kannalta sopiville alueille.
- Mikäli tämä ei ole mahdollista, siirretään hajakennusoikeuskunkinmaanomistusyksikön muille alueille tai, mikäli tämä ei ole mahdollista, hajakentamisen oikeus korvataan.
- Rannoille rakentaminen sallitaan vain siellä, missä on olevaa loma-asutusta. Rakentamattomille rannoille ei sallita rakentamista. Vuokramailla olevan loma-asutuksen säilyttäminen ratkaistaan sen mukaan, aiheutuuko tästä haittaa suojelu- tai virkistysalueille.

2.22 Virkistyspainotteinen osayleiskaava

Vain luonnonsuojelullisesti keskeiset alueet osoitetaan suojelualueiksi. Muut luonnon- ja maisemasuhteiltaan arvokkaat sekä ulkoilun ja retkeilyn kannalta keskeiset alueet merkitään virkistysalueiksi. Näille alueille osoitetaan RakL:n 124 a §:n mukainen toimenpidekielto.

Virkistysalueiden luonnonolosuhteiltaan vähemmän arvokkailla osilla on erikseen harkittava, onko toimenpidekielto alueella tarpeellinen.

Toimenpidekiellosta seuraa, että:

- Alueelle tulee kaavan vahvistamisen jälkeen jatkuva toimenpidekielto, jolloin luvanvaraiseksi tulee puiden kaato-, kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- ja täyttötyö tai muu näihin verrattava toimenpide.
- Jos lupa kaivamiseen tai louhimiseen evätään yleiskaavassa olevan erityisen määräyksen nojalla, lunastusvelvollisuudesta on voimassa, mitä maa-aineslain 8 §:ssä on säädetty.
- Muuhun toimenpiteeseen evätty lupa, jonka vuoksi maanomistaja ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen maataan, aiheuttaa kunnalle korvausvelvollisuuden 124 b §:n mukaisesti (myös toisen kunnan omistuksessa olevalle maalle).
- Yleiskaavan virkistysaluevaraukset säilyvät maa- ja metsätalousalueina niin kauan kuin ne ovat muun kuin valtion, Vihdin tai muun kunnan tai virkistysalueyhdistyksen omistuksessa.
- Yleiskaavan virkistysaluevaraus osoittaa, että alue säilyy tulevaisuudessakin viheralueena, eikä ole esim. rakentamisen reservialuetta.
- Liikkuminen virkistysalueella, joka on yksityisessä omistuksessa tai vieraan kunnan omistuksessa, tapahtuu jokamiehenoikeuden puitteissa.
- Ulkoilureittitoimituksella tai muuten sopimuksenvaraisesti voidaan yksityisellekin maalle perustaa ulkoilureitti, jolloin määritellään myös siitä aiheutuva haitta ja sen korvaaminen.

Muut alueet merkitään pääasiassa maa- ja metsätalousalueiksi.

Virkistysalueilla sallitaan rakentaminen vain samoin kuin edellisessä kohdassa on selostettu.

Samoin maa- ja metsätalousalueilla ohjataan rakentamista edellisessä kohdassa esitetyin periaattein.

Toimenpidekiellosta johtuen kunnan korvausvelvollisuuden piirissä olevan maan osuus on tässä vaihtoehdossa suurempi kuin suojelupainotteisessa vaihtoehdossa.

Maa- ja metsätalousmaan ja tätä kautta hajarakennusoikeuden määrä on samaa luokkaa.

2.23 Maa- ja metsätalouspainotteinen osayleiskaava

Maa- ja metsätalouspainotteisessa osayleiskaavassa vain kaikkein keskeisimmät luonnonsuojelullisesti arvokkaat alueet osoitetaan luonnonsuojelualueiksi pienehköinä aluekokonaisuuksina.

Muu osa kaava-alueesta osoitetaan maa- ja metsätalous-alueiksi, joilla virkistys- ja ulkoilukäyttö tapahtuu periaatteessa jokamiehenoikeuteen perustuen, ulkoilureittitoimituksilla perustetuilla ulkoilureiteillä tai maanomistajien sallimin muodoin ja ehdoin.

Maa- ja metsätalousalueilla maanomistaja hoitaa ja käyttää metsäänsä omista lähtökohdistaan käsin. Pääsääntöisesti metsien käsittely ei ole luvanvaraista.

Tästä seuraa, että:

- Vihdin kunta luopuu mahdollisuudestaan valvoa suoritettavia toimenpiteitä luonnon- ja maisemansuojelullisesti arvokkailla alueilla.

Tässä vaihtoehdossa maa- ja metsätalousmaan osuus kaava-alueesta on suurin, samoin hajarakentamisen oikeus.

2.3 YHTEENVETO

Suojelupainotteinen osayleiskaava

- Keskeiset, laajat alueet suunnittelualueesta siirtyvät rauhoitus päätöksen jälkeen valtion hallintaan, ellei maanomistaja hae suojelua.
- Valtio korvaa luonnonsuojelulain piiriin siirtyvät alueet tai korvaa suojelusta aiheutuvan menetyksen.
- Virkistysalueiden osuus keskisuuri.
- Virkistysalueilla evätyjen toimenpidelupien osalta korvausvastuu Vihdin kunnalla (voimassa olevan lainsäädännön mukaan), mikäli haitta kohtuuton.
- Maa- ja metsätalousalueiden osuus keskisuuri.
- Hajarakentamisen oikeus määritellään pääasiassa maa- ja metsätalousmaalle.
- Vihdin kunnalla mahdollisuus ohjata hajarakentamisen sijoittamista kaavamerkinnoilla ja -määräyksillä.
- Mikäli hajarakentamista ei luonnon- tai maisemansuojelullisista, metsätaloudellisista tai muista syistä kyetä sijoittamaan, kunnalla korvausvastuu.
- Maankäytöltään jossain määrin seutu- ja yleiskaavan vastainen, mutta kansallispuistoajatuksen mukainen.

Virkistyspainotteinen osayleiskaava

- Pienehköt alueet siirtyvät rauhoitus päätöksen jälkeen valtion korvauksella sen hallintaan tai valtio korvaa suojelun aiheuttamat haitat.
- Virkistysalueiden osuus suurin, joten kunnalla suurin korvausvastuu evätyistä toimenpideluvista yksityisessä omistuksessa olevilla mailla sekä Helsingin kaupungin mailla, joilla korvausvastuu säilyy, ellei kaupunki luovu korvausvaateestaan tai tule lainmuutosta.
- Maa- ja metsätalousalueiden osuus on samaa luokkaa kuin suojelupainotteisessa osayleiskaavassa, joten suojellisten tavoitteiden sekä hajakentämisen osalta tilanne on sama kuin edellisessä vaihtoehdossa.
- Maankäyttörakenteeltaan seutu- ja yleiskaavan mukainen.

Maa- ja metsätalouspainotteinen osayleiskaava

- Pienehköt suojelualueet siirtyvät valtiolle kuten edellä.
- Virkistysalueita ei osoiteta (paitsi valtioneuvoston peräätöksen mukaisen Tervalammen retkeilyalueen mahdollisesti suojelualuemerkinnän ulkopuolelle jäävät osat)(nyk. Nuuksion kansallispuisto), joten kunnalla ei korvausvastuuta.
- Ulkoilu ja retkeily tapahtuu jokamiehenoikeuteen perustuen tai maanomistajien sallimin muodoin ja ehdoin.
- Hajakentämisen sijoittuminen toteutuu vähemmän ohjatusti.
- Hajakentämisen sijoittumista Vihdin kunta voi osittain ohjata kaavamerkinnöin ja -määräyksin.
- Mikäli hajakentämisen oikeutta ei voida sijoittaa, korvausvastuu kunnalla.
- Kunnalla ei tarvetta valvoa luonnon- ja maisemansuojellisia näkökohtia.
- Maankäytöllisesti seutu- ja yleiskaavan vastainen.

3

OSAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT

Vihdin kunnan kaavoitus- ja rakennuslautakunta (nyk. ympäristöasiainlautakunta) sekä kunnanhallitus ovat osaltaan päättäneet valita suunnittelutyön pohjaksi **suojelupainotteisen** osayleiskaavavaihtoehdon. Nuuksion kansallispuiston perustamisen myötä on kaavallinen tavoite tältä osin edelleen selkiytynyt.

Tavoitetta on osayleiskaavassa selvästi ja voimaperäisesti toteutettu esittämällä kansallispuistoa laajennettavaksi pääasiassa Helsingin kaupungin omistamille Tervalammen huoltolaitoksen sekä Myllypuron laakson alueille. Samaa tarkoittava sisältö on myös kansallispuistoon rajoittuvalla, yksityisessä omistuksessa olevalla alueella kaava-alueen itäpuolisessa nk. Otalampi - Härkälän osayleiskaavassa.

Valtio ja Helsingin kaupunki ovat 7.4.1995 tehneet vaihtosopimuksen koskien nk. Tervalammen huoltolaitosten maita, jotka liitetään osaksi Nuuksion kansallispuistoa. Neuvottelut Myllypuron laakson alueista ovat vireillä.

Edellisten lisäksi on kaava-alueen pohjoisosassa Helsingin kaupungin omistamalla alueella merkitty useita luontosuhteiltaan arvokkaiksi määriteltyjä alueita luonnonsuojelualueiksi.

Muut osat Helsingin kaupungin omistuksessa olevista laajoista virkistystarkoitukseen hankituista alueista on osoitettu retkeily- ja ulkoilualueeksi. Julkisyhteisön omistamalla alueella on toimenpidevastuu osittain säilytetty maanomistajalla. Alueille on merkitty avohakkuun tai siihen verrattavan toimenpiteen luvanvaraistava toimenpidekielto (RakA 124 a §).

Myös virkistykseen kannalta keskeisimmät osat yksityisessä omistuksessa olevista alueista on merkitty retkeily- ja ulkoilualueiksi. Näiden alueiden merkinnät sisältävät vastaavan avohakkuun luvanvaraistavan toimenpidekiellon sekä ottavat huomioon hajarakentamisen oikeuden käsittelyn.

3.1 OSAYLEISKAAVA-ALUEEN RAJAUS JA YLEISKUVAUS

Osayleiskaava käsittää osat Tervalammen, Hulttilan, Ojakkalan, Ollilan, Salmen ja Härkälän kyläalueita.

Kaava-alue käsittää läntisen osan valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaista Nuuksion järviylänköaluetta, jonka rajausta kaava-alueen länsiraja pääpiirteissään noudattaa (Liite 6). Vihdin puolella idässä alue rajottuu Otalampi, Härkälän jne., pohjoisessa Otalampi - Siipoon ja lounaassa Tervalammen Heinäsuon osayleiskaavaehdotuksen alueeseen. Kaakossa ja etelässä kaava-alue ulottuu Espoon kaupungin ja Kirkkonummen kunnan rajalle saakka. Sekä Espoossa että Kirkkonummella on osayleiskaavatyö ehdotusvaiheessa.

Osayleiskaava käsittää mittavat alueet yleispiirteisempien suunnitelmien mukaisia suojelu-, virkistys- sekä maa- ja metsätalousalueita.

Keskeiset osat suunnittelualuetta muodostuvat Nuuksion Kansallispuistosta sekä siihen liitettäväksi tarkoitetuista alueista sekä Helsingin kaupungin omistuksessa olevasta Salmen ulkoilualueesta.

Olemassa olevan asutuksen lisäksi alueelle on osoitettu vain vähäisiä määriä hajarakentamisen oikeuden perusteella muodostuvaa uutta asutusta. Järvien ja lampien rannoille ei ole osoitettu uutta rakentamista.

3.2 ALUEVARAUKSET SEKÄ OSAYLEISKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

3.21 Erillispientalojen korttelialueet

AO-2 Alueelle voidaan rakentaa enintään kahden asunnon pientaloja. Rakennuspaikan pinta-ala voi olla alle 5000 m², kuitenkin vähintään 2000 m².

Rakennusluvan myöntämisen yhteydessä on tutkittava, ettei rakentaminen aiheuta vesien pilaantumista.

Alueelle ei tule muodostaa uusia rakennuspaikkoja.

Rakennuspaikalle rakennettavista asunnoista toinen voi olla kerrosaltaan enintään 70 k-m² suuruinen sivuasunto.

Kullakin rakennuspaikalla voi olla yksi asunto ja sivuasunto

Tällä merkinnällä on osoitettu tiloja, joilla sijaitsee oleva asuinrakennus ja joiden pinta-ala on alle 5000 m². Lomarakennuksista merkintä on muutettu koskemaan niitä muutamaa tilaa, jotka sijaitsevat pääsytien varressa pysyvän asutuksen lomassa ja joiden sijainti ei vaikeuta virkistys- tai suojelutavoitteiden toteuttamista, mutta jotka pinta-alaltaan ovat alle 5000 m².

Lisäksi merkinnällä on osoitettu ja sijoitettu kaava-alueen laajennusosalle Ojakkalan kylän tiloille RN:ot 2:63, 3:73, 3:170 ja 3:142 muodostuva hajakentän oikeus, yhteensä kuusi rakennuspaikkaa.

AO-4 Alueelle voidaan rakentaa enintään kahden asunnon pientaloja. Rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 5000 m². Muut määräykset kuten kohdassa AO-2.

Muut alueen tilat (tai mahd. osa tilasta), joilla on asuinrakennus tai lupa sille, on merkitty tällä merkinnällä. Salmijärven rannassa korttelialueeseen on liitetty myös yksi lomarakennus.

Rakentamisen tulee kuitenkin säilyä vähäisenä, koska kuntarakenteen kannalta ei asutuksen lisääminen alueelle ole toivottavaa. Uusia rakennuspaikkoja ei tule muodostaa alueelle siten, että rakennusluvan saaneita rakennuspaikkoja jaetaan useammiksi, vaikka pinta-alaehto täyttyisikin. Mikäli rakennuspaikalle rakennetaan paritalo, voi toinen asunnoista olla kerrosaltaan enintään 70 k-m² suuruinen sivuasunto. Kullakin rakennuspaikalla voi olla vain yksi asunto ja sivuasunto.

3.22 Maatilojen talouskeskusten korttelialue

AM-1 Alueelle voidaan rakentaa useampia enintään kahden asunnon pientaloja maatilalan tarpeiden mukaan.

Rakennusluvan myöntämisen yhteydessä on tutkittava, ettei rakentaminen aiheuta vesien pilaantumista.

Tällä merkinnällä on osoitettu kaava-alueen ainoa viljelytoimintaa harjoittava tila. Talouskeskusten korttelialueeksi on osoitettu ne viljelytoimintaan liittyvät alueet, joilla asuinrakennukset sijaitsevat.

Muu alue on osoitettu joko maa- ja metsätalousalueeksi, retkeily- ja ulkoilualueeksi tai matkailupalvelujen alueeksi. Tilan laskennallinen hajakentän oikeus sijoittuu matkailupalvelujen korttelialueelle.

3.23 Retkeily- ja ulkoilualueet

VR-3 Alueella ei saa suorittaa puuston avohakkuuta tai muuta siihen verrattavaa toimenpidettä ilman rakennuslain 124 a §:n mukaista lupaa. Avohakkuuseen rinnastetaan siemenpuuhakkuu, jossa siemenpuita jätetään vähemmän kuin 50 kpl hehtaarille sekä siemepuiden poistaminen.

Rakennusluvan myöntämisen yhteydessä on tutkittava, ettei rakentaminen aiheuta vesien pilaantumista.

Merkinnällä on osoitettu Helsingin kaupungin omistuksessa olevasta Salmen ulkoilualueesta ne osat, joita ei ole merkitty luonnonsuojelualueiksi. Lisäksi merkinnällä on osoitettu yksityisessä omistuksessa oleva, rakentamaton osa Koppelinmäkeä. Tällä alueella hajakentän oikeus on osoitettu korvattavina rakennuspaikkoina.

VR-4 Alueen rakennuslain 4 §:n mukainen haja-asutus on siirretty kunkin maanomistussyksikön (=tila tai saman maanomistajan tilat) muille alueille.

Alueella on rakennuslain 124 a §:n mukainen toimenpidekielto. Rakentamisen yhteydessä on tutkittava, ettei rakentaminen aiheuta vesien pilaantumista.

Merkinnällä on osoitettu ne yksityisessä omistuksessa olevat virkistysalueen osat, joille muodostuva hajakentän oikeus on voitu siirtää toisaalle tilalla.

3.24 Loma-asuntojen korttelialueet

RA-4 Alueelle muodostettavien rakennuspaikkojen pinta-alan tulee olla vähintään 5000 m².

Kullekin rakennuspaikalle voidaan rakentaa enintään yksi loma-asunto.

Rakennusluvan myöntämisen yhteydessä on tutkittava, ettei rakentaminen aiheuta vesien pilaantumista.

Alueelle ei tule muodostaa uusia rakennuspaikkoja.

Alueelle ei saa sijoittaa vesikäymälää.

Alueella muodostuvat sauna- ja pesuvedet on imeytettävä maaperään vähintään 20 m:n päähän rantaviivasta. Mikäli maaperä ei sovellu tähän tarkoitukseen, on jätevesille rakennettava keinotekoinen imeytyskenttä.

Imeytysalueet, kompostit ja kuivakäymälät on sijoitettava riittävän etäälle talousvesikaivoista kaikilla rakennuspaikoilla.

Tällä merkinnällä loma-asuntojen korttelialueiksi on osoitettu ne olemassa olevien lomarakennusten alueet, jotka täyttävät vähintään 5000 m²:n pinta-alaehdon.

Lisäksi on valtion omistuksessa olevalla maalla Kurjolahden rannalla sijaitsevat lomamökit osoitettu tällä merkinnällä.

RA-6 Yhteisöllisten loma-asuntojen korttelialue.

Alueelle saa rakentaa yritysten henkilöstön loma- ja vapaa-ajanviettoa palvelevia rakennuksia sekä näiden huoltoon liittyviä rakennuksia.

Rakennusluvan myöntämisen yhteydessä on tutkittava, ettei rakentaminen aiheuta vesien pilaantumista.

Alueelle ei tule muodostaa uusia rakennuspaikkoja.

Alueelle ei saa sijoittaa vesikäymälää.

Alueella muodostuvat sauna- ja pesuvedet on imeytettävä maaperään vähintään 20 m:n päässä rantaviivasta. Mikäli maaperä ei sovellu tähän tarkoitukseen, on jätevesille rakennettava keinotekoinen imeytyskenttä.

Imeytysalueet, kompostit ja kuivakäymälät on sijoitettava riittävän etäälle talousvesikaivoista kaikilla rakennuspaikoilla.

Merkinnällä on osoitettu Elimäenlahden Hirvonniemessä sijaitseva yrityksen virkistystoimintaa palvelevan rakennuksen alue. Alueella sijaitsee majoitusrakennus, sauna ja huoltomiehen asuinrakennus.

RA-8 Yksiasuntoisten lomarakennuspaikkojen korttelialue. Rakennuspaikkojen pinta-ala voi olla alle 5000 m², kuitenkin vähintään 2000 m². Rakennusluvan myöntämisen yhteydessä on tutkittava, ettei rakentaminen aiheuta vesien pilaantumista.

Alueelle ei tule muodostaa uusia rakennuspaikkoja.

Alueelle ei saa sijoittaa vesikäymälää.

Alueella muodostuvat sauna- ja pesuvedet on imeytettävä maaperään vähintään 20 m:n päähän rantaviivasta. Mikäli maaperä ei sovellu tähän tarkoitukseen, on jätevesille rakennettava keinotekoinen imeytyskenttä.

Imeytysalueet, kompostit ja kuivakäymälät on sijoitettava riittävän etäälle talousvesikaivoista kaikilla rakennuspaikoilla.

Tällä merkinnällä on osoitettu olevat, alle 5000 m² suuruiset lomarakennusten alueet.

3.25 Matkailupalvelujen alue

RM-1 Alueelle voidaan rakentaa maatilamatkailua palvelevia loma-asuntoja sekä näihin liittyviä huolto- ja yhteistiloja.

Rakennusluvan myöntämisen yhteydessä on tutkittava, ettei rakentaminen aiheuta vesien pilaantumista.

Alueelle ei tule muodostaa uusia rakennuspaikkoja.

Merkinnällä on osoitettu kaava-alueella kaksi aluetta.

Toinen alue liittyy maatilan talouskeskukseen. Tavoitteena on säilyttää tila maatalouskäytössä, jolle alueelle sijoitettava pienimuotoinen matkailu olisi tukitoimintaa. Merkinnällä sijoitetaan tilan hajarakentamisen oikeus. Alue sijaitsee nk. Mäntymäen yksityistien varrella. Tien varteen keskittyy pääosa kaava-alueen pohjoisosan rakentamisesta.

Toinen alue sijoittuu Kaitlammen rantaan. Alueella on vuokrattavia lomamökkejä. Saman maanomistajan omistuksessa olevalle alueelle on osoitettu laajennusalueita ko. toimintaa varten.

3.26 Telttailu- ja leirintäalueet

RT Alueella sallitaan pääkäyttötarkoituksen mukaisten huolto- ja varastotilojen rakentaminen.

Rakennusluvan myöntämisen yhteydessä on tutkittava, ettei rakentaminen aiheuta vesien pilaantumista.

Alueelle ei tule muodostaa uusia rakennuspaikkoja.

Alueelle ei saa sijoittaa vesikäymälää.

Alueella muodostuvat sauna- ja pesuvedet on imeytettävä maaperään vähintään 20 m:n päähän rantaviivasta.

Mikäli maaperä ei sovellu tähän tarkoitukseen, on jätevesille rakennettava keinotekoinen imeytyskenttä.

Imeytysalueet, kompostit ja kuivakäymälät on sijoitettava riittävän etäälle talousvesikaivoista kaikilla rakennuspaikoilla.

Tällä merkinnällä on osoitettu Helsingin kaupungin mailla olevat tai Salmen ulkoilualueen yleissuunnitelman mukaisesti suunnitellut leirintäalueet.

RT-1 Alueella sallitaan pääkäyttötarkoituksen mukaisten huolto- ja varastotilojen rakentaminen.

Alueelle saa rakentaa yhden asunnon alueen huoltohenkilökuntaa varten.

Rakennusluvan myöntämisen yhteydessä on tutkittava, ettei rakentaminen aiheuta vesien pilaantumista.

Alueelle ei tule muodostaa uusia rakennuspaikkoja.

Imeytysalueet, kompostit ja kuivakäymälät on sijoitettava riittävän etäälle talousvesikaivoista kaikilla rakennuspaikoilla.

Tällä merkinnällä on osoitettu Vantaan kaupungin omistuksessa oleva Etelälahden leirintäalue.

RT-3 Leirialue.

Alueelle saa rakentaa leiritoiminnan edellyttämiä huolto- ja yöpymistiloja.

Rakennusluvan myöntämisen yhteydessä on tutkittava, ettei rakentaminen aiheuta vesien pilaantumista.

Alueelle ei tule muodostaa uusia rakennuspaikkoja.

Alueelle ei tule sijoittaa vesikäymälää.

Alueella muodostuvat sauna- ja pesuvedet on imeytettävä maaperään vähintään 20 m:n päähän rantaviivasta.

Mikäli maaperä ei sovellu tähän tarkoitukseen, on jätevesille rakennettava keinotekoinen imeytyskenttä.

Merkinnällä on osoitettu Kuuslammen rannalla sijaitseva seurakunnan omistuksessa oleva alue, jolla on tarkoitus harjoittaa rippikoulu- tms. leiritoimintaa.

3.27 Liikennealueet

L Liikennealueiksi on osoitettu yleiseen pysäköintiin tarkoitettuja alueita ulkoilun tukipisteiden yhteyteen sekä alueen pääsyteiden varten saavutettavuuden ja käytön kannalta keskeisille paikoille.

3.28 Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue

ET Merkinnällä on osoitettu nk. Hiidenvesitunnelin raakavesitunnelin purkaukon alue rakennelmiseen ja laitteineen. Hiidenvesitunneli toimii pääkaupunkiseudun vedenhankinnan varajärjestelmänä. Tunneli sijaitsee peruskalliossa 30 - 50 m syvyydessä.

3.29 Luonnonsuojelualueet

SL-2 Luonnonsuojelualue

Alueella on RakL 124 a §:n mukainen toimenpidekielto, kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulainsäädännön mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi.

Merkintää on käytetty **Letkunsuon** kaava-alueen puoleisella osalla. Merkintä on vastaava kuin viereisellä Otalampi - Härkälän kaava-alueella.

Luonnonsuojelualueeksi merkitään kasvillisuudeltaan arvokas alue. Alueeseen sisältyy kaava-alueen puoleinen osa linnustollisesti arvokasta aluetta.

SL-4 Luonnonsuojelualue.

Rakennuslain 135 §:n nojalla ovat maankamaran kaivaminen, louhiminen, tasoittaminen ja täyttäminen, puiden kaataminen ja muut näihin verrattavat, luonnontilaa muuttavat toimenpiteet kiellettyjä, kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi.

Merkinnällä on osoitettu seuraavat alueet:

Katinhännänkallio

Alueen rajausta seuraa aikaisempien suunnitelmien ja selvitysten periaatteita. Rajaukseen on liitetty iäkkäämpiä metsäkuviota. Alueen koillisosan tiheähkö mäntytaimikko on jätetty suojelualuevarauksen ulkopuolelle.

SL- merkinnällä ei ole tarkoitus estää Hanko - Hyvinkää -radan mahdollisen rataoikaisun toteuttamista tunneliratkaisuna.

Mylllyjoki

Kasvillisuusselvityksen mukainen kasvillisuudeltaan arvokas alue on merkitty luonnonsuojelualueeksi. Suojelualue on laajennettu käsittämään kasvillisuuden lehtomaisen osan Poikkipuoliaiseen saakka.

Mylllyjoen yläjuoksusta kaava-alueelle sijoittuva osa on merkitty arvokkaaksi maisema-alueeksi (m). Merkinnällä on tarkoitus varmistaa, ettei yläjuoksulla tehtävillä toimenpiteillä aiheuteta haittaa alajuoksun suojelluille arvoille. Tällä alueella on RakL:n 124a §:n mukainen toimenpidekielto.

Salmenkalliot ja Kutumäki

Vihdin kunnan Salmen ympäristön kasvillisuusselvityksessä Salmenkallion itäreunan jyrkänteiden sekä niiden alaosien lehtokasvillisuuden alue on osoitettu suojeltaviksi (II). Suojelun tavoitteena on alueen monimuotoisen kasvillisuuden säilyttäminen. Länsireunalla on komeita, kauas erottuvia jyrkänkaita. Lakialueilta avautuu näkymiä yli Salmijärven. Samoin on Kutumäen rantavyöhyke, jyrkänteet ja kallionlaen vanha männikkö rajattu suojelualueeksi (I B). Itäreunalla ovat komeat jyrkänteet.

Uudenmaan läänin kallioaluetutkimuksessa muksessa Kutumäen alue, joka käsittää Salmenkallion ja Kutumäen alueet, on arvotettu maakunnallisesti arvokkaaksi (3).

Alue muodostaa Poikkipuoliaisen ja Salmijärven välialueella ympäristöstään erottuvan topografisesti vaihtelevan kallioaluekokonaisuuden. Kallioalueet muodostavat eräänlaisen päätepisteen etelämpänä sijaitseville erämaisille metsä- ja kallioalueille. Alueella on useita kiinnostavia kalliojyrkänkaita. Alue rajautuu olemassaoleviin teihin ja polkuihin ja on alttiina lisääntyvälle kulutukselle useiden ulkoilun tukipisteiden läheisyydessä Salmen ulkoilumajan ja Etelälahden leirintäalueen tuntumassa. Salmenkallion Koppelinmäen puoleisella osalla sijaitsevat kaava-alueen pohjoisosan lähes ainoat iäkkäät metsäkuviot. Luonnonsuojelualueiden rajausta merkitään seuraten kallioalueiden topografiaa. Alueella on runsaasti liito-oravaesiintymiä ja eläimelle otollisia elinympäristöjä.

Sammakkolammet ja Erosuo

Sammakkolampien ja Erosuon alue on rajattu Vihdin kunnan kasvillisuusselvityksen mukaisesti käsittäen kasvillisuudeltaan arvokkaan alueen ja suojavyöhykkeen.

SL-5 Luonnonsuojelualue.

Kansallispuisto

Merkinnällä osoitetaan **Nuuksion kansallispuiston** alue rajauksensa mukaan. Kansallispuisto on perustettu lailla valtion omistuksessa olevasta Tervalammen retkeilyalueesta.

Lisäksi merkinnällä osoitetaan nk. Tervalmmen huoltolaitoksen maat, joista valtio ja Helsingin kaupunki ovat tehneet maanvaihtosopimuksen kansallispuistoon liitettäväksi.

SL-6 Luonnonsuojelualue.

Luonnonsuojelulainsäädännön mukaan kansallispuistoon liitettäväksi tarkoitettu alue.

Alueen rakennuslain 4 §:n mukainen haja-asutus on siirretty kunkin maanomistussyksikön (= tila tai saman maanomistajan tilat) muille alueille.

Rakennuslain 135 §:n nojalla ovat maankamaran kaivaminen, louhiminen, tasoittaminen ja täyttäminen, puiden kaataminen ja muut näihin verrattavat, luonnontilaa muuttavat toimenpiteet kiellettyjä, kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi, kuitenkin enintään viisi vuotta osayleiskaavan vahvistamisesta.

Merkinnällä on osoitettu yksityisessä omistuksessa oleva osa Helsingin kaupungin maihin liittyvää aluekokonaisuutta, jonka liittämisestä osaksi kansallispuistoa käydään parhaillaan neuvotteluja. Alue käsittää Myllypuron laakson aluetta aina Iso-Parikkaalle saakka ja sisältää Korpinkallion alueen.

Alueelle muodostuva hajakentän oikeus on sijoitettu Järven-
taustatien varteen. Merkintä on kohtuullistettu viiden vuoden aikarajoituksella.

SL-7 Luonnonsuojelualue.

Luonnonsuojelulainsäädännön nojalla kansallispuistoon liitettäväksi tarkoitettu alue.

Rakennuslain 135 §:n nojalla ovat maankamaran kaivaminen, louhiminen, tasoittaminen ja täyttäminen, puiden kaataminen ja muut näihin verrattavat, luonnontilaa muuttavat toimenpiteet kiellettyjä, kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulainsäädännön mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi, kuitenkin enintään viisi vuotta osayleiskaavan vahvistamisesta.

Merkinnällä on osoitettu ne Salmen ulkoilualueen osat, joiden liittämisestä kansallispuistoon parhaillaan neuvotellaan. Raja-
aus käsittää **Suolikkaan valuma-alueen** kaaava-alueen puoleiset osat sisältäen Salmen aarnialueen, osan Myllypuron laaksoa, Kalatoin-

lampien, Tamminiitun ja Riitakaskensuon alueet. Lisäksi alueeseen on liitetty Vähä-Parikkaan eteläpuoleinen kallioalue. Etelässä alue sisältää Kaitlammen koillispuolisen alueen ja Kattilan ulkoilumajan ja ulottuu kansallispuiston rajalle. Merkintä on kohtuullistettu viiden vuoden aikarajoituksella.

SL-8 Luonnonsuojelualue.

Luonnonsuojelulainsäädännön nojalla kansallispuistoon liitettäväksi tarkoitettu alue.

Rakennuslain 135 §:n nojalla ovat rakentaminen, maankamaran kaivaminen, louhiminen, tasoittaminen ja täyttämisen, puiden kaataminen ja muut näihin verrattavat luonnontilaa muuttavat toimenpiteet kiellettyjä, kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulainsäädännön mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi, kuitenkin enintään viisi vuotta osayleiskaavan vahvistamisesta.

Merkinnällä on osoitettu ne kansallispuistoon liitettäväksi tarkoitetut, yksityisessä omistuksessa olevat alueet, joille on osoitettu hajarakennusoikeuslaskelman mukaisia korvattavia rakennuspaikkoja. Merkintä on kohtuullistettu viiden vuoden aikarajoituksella.

3.30 Vesialueet

W Alueen järvet ja lammet, jotka eivät ole luonnonsuojelualueilla, on merkitty vesialueiksi.

3.31 Maa- ja metsätalousalue

M-5 Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen

Alueelle ei tule sijoittaa rakentamista lukuunottamatta maa- ja metsätalouden talousrakennuksia. Rakennukset on sijoitettava osayleiskaavassa osoitetun tiestön yhteyteen.

Alueen rakennuslain 4 §:n mukainen haja-asutus on siirretty kunkin maanomistussyksikön (=tila tai saman maanomistajan tilat) muille alueille.

Alueella ei saa suorittaa puuston avohakkuuta tai muuta siihen verrattavaa toimenpidettä ilman rakennuslain 124 a §:n mukaista lupaa. Avohakkuuseen rinnastetaan siemenpuuhakkuu, jossa siemenpuita jätetään vähemmän kuin 50 kpl hehtaarille.

Tällä merkinnällä on osoitettu pääosa alueella sijaitsevista, yksityisessä omistuksessa olevista metsäalueista.

3.32 Tiestö ja ulkoilureitit

Pääsytie, pääulkoilureitti ja ulkoilureitti

Pääsyteinä on osoitettu yksityisteistä ja metsäautoteistä ne, jotka ovat toimintojen saavutettavuuden kannalta välttämättömiä.

Ulkoilureitit sijoittuvat mahdollisuuksien mukaan oleville teille ja poluille.

Helsingin kaupungin omistamalla Salmen ulkoilualueella virkistysalueelle sijoittuvat reitit on merkitty alueen yleissuunnitelman mukaisesti.

Kansallispuistoon on osoitettu vain siirtymävaiheen hoitosuunnitelman mukainen polku sekä pääsytie Kurjolammen loma-asuntojen alueille. Pääsytiät ja ulkoilureitit kansallispuiston alueella määritellään tarkemmin puiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

Ulkoilureittien merkitseminen on tehty toiminnallisin perustein. Pääulkoilureitti on keskeinen yhteys. Ulkoilureitti on muu yhteys, polku, latu-ura tms.

3.33 Alueet, joiden rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennuskanta säilytetään

/s Rakentamisessa tulee ottaa huomioon alueen rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokas luonne siten, että rakentaminen rakennustavaltaan ja sijainniltaan liittyy olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön ja että olemassa olevat kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennukset ja rakenteet, tiestö sekä puusto ja muu kasvillisuus säilyvät.

Merkinnällä on osoitettu Salmen kylässä sijitseva nk. Mäkelän torppa, joka on kuulunut Salmen kartanolle ja on Suomen rakennuskulttuurin yleisluettelon mukaan kiintoisa yhtenä harvoista jäljellä olevista torpista, rakennettu 1890-luvulla.

Samoin rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi on osoitettu Kaitlammen kaakkoispäässä sijaitseva Kattilan alue. Alueella sijaitsee yleisluettelon mukaan 1800-luvun alussa rakennettu Tervalammen kartanon torppa. Rakennukset ryhmittyvät neliömäisen pihan ympärille. Kattilan torpan mailla sijaitseva huvilatyyppinen rakennus on 1930-luvulla rakennettu funkistyylinen erämaahotelli.

3.34 Avoimena säilytettävä maisema. Suositus

m-a Merkinnällä on osoitettu ne pelto- ja niittyalueet, joiden säilyminen avoimena joko viljelykäytössä tai muulla tavoin on maisemallisesti tärkeää.

3.35 Maisemassa tärkeä reunavyöhyke

m-r Alueella on rakennuslain 124 a §:n mukainen toimenpidekielto.

Merkintä koskee sitä metsävyöhykettä, jonka säilyttäminen yhtenäisenä on tärkeää kaukomaiseman kannalta.

3.36 Vedenhankintaan soveltuvan pohjavesialueen raja

pv-2 Alue, joka soveltuu yhteisvedenhankintaan, mutta jolle ei toistaiseksi ole osoitettavissa käyttöä yhdyskuntien, haja-asutuksen tai muussa vedenhankinnassa (Vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue, luokka II, Helsingin vesi- ja ympäristöpiiri 26.5.1992). Alueen käyttötarve saattaa kuitenkin ilmetä vasta myöhemmin vedenhankintatarpeen muuttuessa.

3.37 Erityinen kohde. Hiidenkirnu

Hiidenkirnu sijaitsee kaava-alueen kaakkoislaidalla, Espoon kaupungin rajalla Helsingin kaupungin omistamalla maalla.

4 HAJARAKENTAMISEN OIKEUS

Vihdin kunnassa hajarakentamisen oikeus määritellään kehitetyn kantatilapohjaisen laskentamallin mukaisesti. Laskentamallissa selvitetään se kantatila, mistä yksityisessä omistuksessa oleva tila on lohkottu vuonna 1958. Kantatilan pinta-alasta vähennetään rakentamiseen kelpaamattomat alueet (kohta 1.49) eli suoperäinen maa, kallionlaet, jyrkänteet, pohjoisrinteet ja peltoalueet. Kantatilan nettopinta-ala on lähtökohta hajarakentamisoikeuden määrittelyssä. Olemassaolevat rakennukset tulkitaan jo toteutuneeksi rakennusoikeudeksi.

Suunnittelualue on jaettu edullisuusvyöhykkeisiin. Vyöhykkeitä määriteltäessä otetaan huomioon alueen etäisyys palveluihin (kolu, kauppa, linja-autoreitit, tieverkosto) seuraavasti:

Vyöhyke I	Etäisyys 0-2 km
II	2-4 km
III	yli 4 (LIITE 15)

Kantatilan hajarakentamisen oikeus määritellään seuraavan laskentamallin mukaan:

Uudisrakennuskelpoinen ala (ha)	Uusien rakennusten sallittu määrä (kpl)
<u>Vyöhyke I</u>	
alle 0.3	0
0.3 - 0.49	0 (erityistapauksessa 1)
0.5 - 0.99	1
1.0 - 1.79	2
1.8 - 2.99	3
3.0 - 4.99	4
5.0 - 19.99	4 + 1 kunkin alkavan 5 ha osalta

20.00 - 39.99	+ 1 kunkin alkavan 10 ha osalta
40.00 -	+ 1 kunkin alkavan 20 ha osalta

Vyöhyke II

alle 0.5	0
0.5 - 0.99	0
1.0 - 1.99	1
2.0 - 3.99	2
4.0 - 6.99	3
7.0 - 39.99	3 + 1 kunkin alkavan 10 ha osalta
40.00 -	+ 1 kunkin alkavan 20 ha osalta

Vyöhyke III

alle 1.0	0
1.0 - 1.99	0 (erityistapauksessa 1)
2.0 - 3.99	1
4.0 - 6.99	2
7.0 - 39.99	2 + 1 kunkin lakavan 10 ha osalta
40.00 -	+ 1 kunkin lakavan 20 ha osalta

Kantatilasta muodostettaville rakennuspaikoille voidaan myöntää hajarakenusoikeutta siihen saakka kunnes kantatilan laskennallinen uusien pientalojen sallittu määrä on täynnä. Laskelmassa otetaan huomioon v. -58 jälkeinen rakennustoiminta. Valtion ja Helsingin kaupungin omistuksessa oleville laajoille luonnonsuojelu- ja virkistysalueille ei ole määritetty rakennusoikeutta. Pääasiassa julkisessa omistuksessa olevista kantatiloista lohotut, yksityisessä omistuksessa olevat tilat on käsitelty kantatiloina, vaikka lohkominen olisi tapahtunut v.:n -58 jälkeen.

Hajarakentamisen oikeus -laskelma on tekstin lopussa. Laskelman perusteet on esitetty liitteessä 20 A ja B.

5 TOTEUTTAMINEN

Luonnonsuojelulain mukaan maanomistajalla on pääsääntöisesti aloite alueen saattamisessa luonnonsuojelulain mukaiseen suojeluun.

Luonnonsuojelualueiden toteuttamisessa valtiolla on merkittävä asema.

Muilta osin kaava toteutuu yksittäisten maanomistajien aloitteesta. Suurimmat maanomistajat alueella ovat valtio (Metsähallitus) ja Helsingin kaupunki.

HAJARAKENTAMISEN OIKEUS -LASKELMA

Kanta-tila v. 1958 RN:ot	Pa ha	Kantatilasta loh- kotut tilat RN:ot	Olevat raken- nukset	Rakentamiseen soveltumaton maa, ha				Raken- nuskel- poinen maa, ha	Vyö- hyke	Laskel- man muk. haja- rak. oik.	Jäl- jellä oleva haja- rak.- oik.
				Kal- lion- laet, jyrkän- teet, pohj. rinteet	Suot, peh- mei- köt	Pellot	Yht.				
SALMI 2:17	38,2	2:63, 2:65 2:67-68	3	11,9	2,5	5,0	19,4	18,8	II III	5 (4)	2 (1)
2:16	2,1	-	1	0,4	0,8	-	1,2	0,9	II	0	-
2:12 2:13	alle 1,0/ tila	-	-							-	-
2:54 n.17	4,8	-	1	2,4	-	-	2,4	2,4	III	1	-
2:41 ⁽¹⁾	0,9	-	1	0,4	-	-	0,4	0,5	III	-	-
2:42 ⁽¹⁾	1,0	-	1	0,4	-	-	0,4	0,6	III	-	-
2:37 ⁽¹⁾	0,9	-	1	0,3	-	-	0,3	0,6	III	-	-
1:63 ⁽¹⁾	2,4	-	1	1,1	-	-	1,1	1,3	III	0 (1)	-
4 ⁽²⁾	7,8	4:1, 4:3-4	1	1,5	1,5	-	3,0	4,8	II	3	2
1:35	n.0,6	-	-	-	0,6	-	0,6	0,0	III	-	-
1:55	n.0,5	-	1	0,1	-	-	0,1	0,4	III	-	-
1:51	n.0,4	-	1	0,2	-	-	0,2	0,2	III	-	-
2:28 ⁽¹⁾	n.0,5	-	1	-	-	-	-	0,5	III	-	-
2:8	n.0,6	-	-	-	-	-	-	0,6	III	-	-
3:0	n.3,2	-	-	1,0	1,8	-	2,8	0,4	III	-	-
2:61 ⁽⁴⁾ 2:56 ⁽⁴⁾ 2:50 ⁽⁴⁾ 1:71 n.17 1:73 n.17	n.6,5	-	3	1,5	-	0,6	2,1	4,4	III	2	-
2:51 ⁽⁴⁾ 2:55 ⁽⁴⁾ n.17	n.1,2	-	1	-	-	-	-	1,2	III	0 (1)	-
OLLILA 1:25	26,3	1:47, 1:51, 1:57-58	2+ 1 ⁽⁸⁾	8,3	1,5	-	9,8	16,7	III	3	-
1:3	11,7	1:80 ⁽⁹⁾	1	4,0	2,0	0,5	6,5	5,2	III	2	1
1:6	15,0	1:83 1:84	2	5,5	-	2,3	7,8	7,2	III	3	1
1:7	13,0	1:49, 1:78-79	3	4,5	0,5	-	5,0	8,0	III	3	-
1:76 ⁽¹⁾	n.0,5	-	-	-	0,2	-	0,2	0,3	III	-	-
HÄRKÄ- LÄ 1:19, 1:22, 1:23, 1:25, 1:36, 1:57, 1:69, 1:72- 73 ⁽¹⁾	alle 1,0/ tila		7						II	0/ti- la	-
1:43, 1:54 ⁽¹⁾	alle 1,0/ tila		2						II	0/ti- la	-

OJAK-KALA 3:73 ⁽⁴⁾ 3:170 ⁽⁴⁾ 3:142 ⁽⁴⁾ 2:63 ⁽⁴⁾	108,5	-	-	43,5	21,5	-	64,0	43,5	III	6	6
2:58 ⁽¹⁰⁾	0,8	-	1	0,1	-	-	0,1	0,7	III	-	-
2:60 ⁽¹⁰⁾	2,1	-	-	0,3	0,8	-	1,1	1,0	III	-	-
HULT-TILA 2:86	11,7	2:72, 2:132, 2:136, 2:170- 2:180, 2:201, 2:242, 2:243, osa 2:245, 2:250 ⁽⁶⁾ , 2:272, 2:273, osa tilasta 2:168	16	4,5	1,5	-	6,0	5,7	III	3	-
2:62	15,7	2:194, 2:212, 2:220, 2:231, 2:232, 2:238, 2:254	6	6,0	-	-	6,0	9,7	III	3	-
2:204	1,2	-	1	0,4	-	-	0,4	0,8	III	0	-
2:29- 2:37, 2:39- 2:41, 2:45- 2:48, 2:94 2:95	alle 1,0/ tila	2:45 ja 2:46:sta muo- dostettu 2:278	n. 17						III	0/ti- la	-
2:165	n.0,9	-	-	0,4	-	-	0,4	0,5	III	-	-
2:166	n.0,9	-	1	0,5	-	-	0,5	0,4	III	-	-
2:167	1,0	-	1	0,4	-	-	0,4	0,6	III	-	-
2:168	n.0,3	-	-	0,1	-	-	0,1	0,2	III	-	-
2:164	n.0,7	-	1	0,2	-	-	0,2	0,5	III	-	-
2:85, 2:55 2:56, 2:146- 2:148	alle 1,0/ tila		6-7						III	0/ti- la	-
TERVA-LAMPI 3:152	23,6	3:386-387	8	9,8	4,8	-	14,6	8,8	III	3	-
3:70	9,3	-	1 ⁽⁶⁾	1,5	1,8	-	3,3	6,0	III	2	-
3:72- 3:76, 3:97 3:98	alle 1,0/ tila	-	5						III	0/ti- la	-
5 ⁽³⁾	10,1 ⁽⁵⁾	5:9 ⁽⁵⁾ (5:3-5,5:7-8, osa 5:9 ulko- puolella)	- (kaa- va- alu- eel- la)	1,5	2,0	-	3,5	6,6	III	2	2
10 ⁽³⁾	9,6 ⁽⁵⁾	-	- kaa- va- alu- eel- la(	1,5	2,0	-	3,5	6,1	III	2	2
3:26 ⁽¹⁾	1,3	-	1	-	-	-	-	1,3	III	0(1)	-
3:153	n.9,0	3:216 3:239 3:240	3	3,0	0,5	-	3,5	5,5	III	2	-

⁽¹⁾ lohottu kantatilasta, josta suurin osa Helsingin kaupungin omistuksessa

⁽²⁾ muodostettu tiloista RN:ot 1:36 ja 2:25

⁽³⁾ osa kaava-alueen ulkopuolella

⁽⁴⁾ samalla omistajalla - tarkastelu yhtenä kantatilaikkona

⁽⁵⁾ suunnittelualueella

⁽⁶⁾ muod. tilasta RN:o 3:152

⁽⁷⁾ Ollilan kylässä

⁽⁸⁾ leirintäalue

⁽⁹⁾ Helsingin kaupungin omistuksessa

⁽¹⁰⁾ samalla omistajalla

Toimenpidekieltoalueilla (RakL 124 a §) ensisijainen valvontavastuu toimenpiteistä on Vihdin kunnalla.

6

SUUNNITTELUVAIHEET

Kaavoitus- ja rakennuslautakunta esitti 23.4.1992 kunnanhallitukselle, että se hyväksyy Tervalampi - Salmen alueen osayleiskaavan "Perustiedot ja tavoitteet" suunnittelutyön pohjaksi ja että suunnittelutyötä jatketaan suojelupainotteisen osayleiskaavavaihtoehtoon perusselvitysraportin kohta (2.331) pohjalta.

Kaavoitus- ja rakennuslautakunta järjesti hallintomenettelylain 13 §:n viitaten tiedotustilaisuuden 17.6.1992 suunnittelun käynnistyttyä.

Kaavoitus- ja rakennuslautakunta päätti 29.10.1992 hyväksyä osayleiskaavaluonnoksen ja selostuksen ja esittää kunnanhallitukselle, että se asettaisi osayleiskaavaluonnoksen nähtäville RakA 154 §:n mukaisessa tarkoituksessa ja pyytää asiasta alustavat lausunnot.

Kunnanhallitus hyväksyi 23.11.1992 kaavoitus- ja rakennuslautakunnan esityksen.

Osayleiskaavaluonnos on ollut nähtävillä RakA 154 §:n mukaisessa tarkoituksessa 28.12.1992 - 29.1.1993.

Kaavakokous pidettiin 13.1.1992.

Ympäristöasianlautakunta hyväksyi 28.9.1994 vastineet annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin sekä osayleiskaavan ja selostuksen ja esitti kunnanhallitukselle, että se asettaa vahvistettavaksi tarkoitetun osayleiskaavaehdotuksen nähtäville RakA 29 §:n mukaisessa tarkoituksessa ja pyytää ehdotuksesta lausunnot

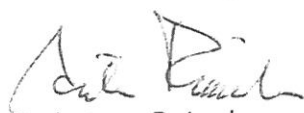
Kunnanhallitus hyväksyi 7.11.1994 ympäristöasiainlautakunnan esityksen.

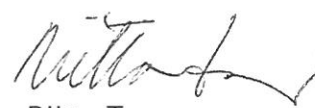
Osayleiskaavaehdotus oli RakA 29 §:n mukaisessa tarkoituksessa nähtävillä 23.1. - 22.2. 1995 välisen ajan.

Osayleiskaavan viranomaisneuvottelu pidettiin 22.5.1995.

Osayleiskaava oli RakA 29 §:n mukaisessa tarkoituksessa uudelleen nähtävillä 14.8 - 15.9.1995 välisen ajan.

Vihdissä 28. päivänä syyskuuta 1994

Antero Raivola
kaavoitusjohtaja

Riitta Tuunanen
kaavoitusarkkitehti

Osayleiskaavaselostusta on korjattu ja täsmennetty vastaamaan muutettua ja täydennettyä osayleiskaavakarttaa.

Vihdissä 21. päivänä kesäkuuta 1995

Antero Raivola
kaavoitusjohtaja

Riitta Tuunanen
kaavoitusarkkitehti

Osayleiskaavaselostusta on täydennetty ja täsmennetty.

Vihdissä 13. päivänä joulukuuta 1995

Antero Raivola
kaavoitusjohtaja

Riitta Tuunanen
kaavoitusarkkitehti

MERKINNÄT	PINTA-ALA (HA)	YHTEENSÄ (HA)	
AO-2	5.17		
AO-4	9.88		
AO-4/s	1.73		
AM-1	3.34	A:t = 20.12	
VR-3	604.46		
VR-4	44.39	VR:t = 648.85	
RA-4	34.24		
RA-6	6.20		
RA-8	4.77		
RM-1	7.06		
RT	8.58		
RT-1	9.52		
RT-3	4.09	R:t = 74.46	
L	1.18		
TIET	10.65		
ET	0.42		
SL-2	4.62		
SL-4	133.94		
SL-5	1751.28		
SL-6	32.27		
SL-7	424.69		
SL-8	57.03	SL:t = 2403.83	
W	100.27		
M-5	105.93		
Kok.pinta-ala	3365.71		

